

Wojewódzki Urząd Pracy
w Szczecinie

Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia na 2012 rok

województwo zachodniopomorskie

Spis treści

1. WPROWADZENIE	3
2. ANALIZA REGIONALNEGO RYNKU PRACY W LATACH 2010 – 2011	5
2.1 Charakterystyka województwa zachodniopomorskiego	5
2.2 Sytuacja demograficzna	6
2.3 Bezrobocie w regionie na tle kraju	8
2.4 Zmiany poziomu bezrobocia	9
2.5 Struktura bezrobocia	12
2.6 Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej	15
2.7 Rejestracje i wyłączenia z ewidencji osób bezrobotnych.....	17
3. STRATEGICZNE OBSZARY DZIAŁANIA	19
3.1 Europejska Strategia Zatrudnienia	19
3.2 Wytyczne polityki państwa w dziedzinie rynku pracy	20
3.3 Grupy bezrobotnych i innych osób wymagających wsparcia w regionie.....	22
3.4 Priorytetowe obszary działań regionalnej polityki na rzecz zatrudnienia w 2012 roku	25
3.4.1 Kompleksowe wsparcie osób pozostających bez zatrudnienia na regionalnym rynku pracy.....	25
3.4.2 Integracja zawodowa osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym	28
3.4.3 Upowszechnienie kształcenia osób dorosłych.....	30
3.4.4 Promocja i wspieranie przedsiębiorczości.....	32
3.4.5 Wzmocnienie zdolności adaptacyjnych pracowników i przedsiębiorstw.....	34
3.4.6 Świadczenie usług poradnictwa zawodowego, informacji zawodowej oraz pomocy w aktywnym poszukiwaniu pracy.....	36
3.4.7 Prowadzenie badań i analiz oraz diagnozowanie regionalnego rynku pracy.....	42
3.4.8 Wsparcie młodzieży w procesie wejścia na rynek pracy.....	45
3.4.9 Wsparcie beneficjentów w przygotowaniu i realizacji projektów współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.....	47
3.4.10 Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw na obszarach wiejskich	49
3.4.11 Tworzenie polityki migracyjnej dla potrzeb rynku pracy – EURES	52
3.4.12 Obsługa systemu zabezpieczeń społecznych w części dotyczącej rynku pracy.....	55
4. MONITOROWANIE WYKONANIA ZADAŃ I SPRAWOZDAWCZOŚĆ	59
ZAŁĄCZNIKI	60
Spis tabel	60
Spis wykresów	60
Indeks używanych skrótów.....	61

1. Wprowadzenie

Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie, realizując zadania samorządu województwa w zakresie promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej, przygotował *Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia na 2012 rok*. Dokument ten, uwzględniając strategię rozwoju województwa oraz strategię wojewódzką w zakresie polityki społecznej, określa priorytetowe grupy bezrobotnych i innych osób wymagających wsparcia w województwie (zgodnie z art. 3 ust. 4 *ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy*). Ponadto, RPDZ/2012 określa strategiczne kierunki działań, których realizacja w najbardziej optymalny sposób wpłynie na podniesienie poziomu rozwoju zachodniopomorskiego rynku pracy. Głównymi celami są tutaj: wzrost zatrudnienia i podniesienie jego jakości, ograniczenie bezrobocia oraz poprawa jakości kapitału ludzkiego z uwzględnieniem potrzeb rynku pracy.

Punktem wyjścia do sporządzania corocznych regionalnych planów działań stanowi *Krajowy Plan Działań na rzecz Zatrudnienia*, który określa m. in. cele i kierunki działań zgodne z priorytetami polityki państwa w dziedzinie rynku pracy. RPDZ/2012 powstał w oparciu o aktualnie obowiązujący KPDZ, który obejmuje lata 2012 – 2014 i zawiera opis wielu działań i przedsięwzięć w zakresie promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej. Ten przygotowany na szczeblu ogólnokrajowym dokument stanowi element realizacji Strategii Rozwoju Kraju 2007-2015 oraz Strategicznego Planu Rządu, przy uwzględnieniu innych dokumentów rządowych, w tym Krajowego Programu Reform na rzecz realizacji strategii „Europa 2020” i Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013. Priorytetami obowiązującego Krajowego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na lata 2012 – 2014 są:

1. Adaptacyjny rynek pracy
2. Wzmocnienie obsługi rynku pracy

Zachodniopomorski Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia na 2012 rok powstał we współpracy z wieloma podmiotami, do których zaliczyć należy przede wszystkim:

- publiczne służby zatrudnienia szczebla powiatowego,
- Zachodniopomorska Wojewódzka Komenda Ochotniczych Hufców Pracy w Szczecinie,

- Regionalne Ośrodki Europejskiego Funduszu Społecznego (w Szczecinie i Koszalinie),
- Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa - Oddział Zachodniopomorski
- Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie,
- realizatorzy kluczowych projektów.

Funkcję koordynacyjną w realizacji RPDZ/2012 sprawuje Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie, który odpowiada za opracowanie, monitoring i sprawozdawczość Planu. Podmioty zgłaszające realizację określonego zadania odpowiedzialne są za nadzór nad prawidłowym przebiegiem jego wykonania, monitoring oraz sprawozdawczość w ramach zadania.

RPDZ na 2012 rok składa się z trzech rozdziałów:

Rozdział I – charakteryzuje sytuację na rynku pracy w regionie w latach 2010 – 2011;

Rozdział II – wskazuje priorytetowe grupy bezrobotnych i innych osób wymagających wsparcia w województwie, a także określa główne obszary działań regionalnej polityki rynku pracy wpisujące się w priorytety polityki zatrudnienia na szczeblu krajowym;

Rozdział III – zawiera informacje o monitoringu realizacji wykonywanych zadań zawartych w RPDZ/2012.

Integralną część dokumentu stanowią załączniki zawierające spis tabel, wykresów oraz indeks używanych skrótów.

2. Analiza regionalnego rynku pracy w latach 2010 – 2011

2.1 Charakterystyka województwa zachodniopomorskiego

Województwo zachodniopomorskie położone jest w północno – zachodniej części Polski nad Morzem Bałtyckim i nad Zalewem Szczecińskim. Na obszarze województwa o powierzchni 22,9 tys. km² (7,3% powierzchni kraju) znajduje się 114 gmin i 21 powiatów (3 powiaty grodzkie i 18 powiatów ziemskich). Główne ośrodki miejskie regionu to Szczecin, Koszalin, Kołobrzeg, Świnoujście i Stargard Szczeciński. Stolicą województwa jest Szczecin.

Województwo zostało powołane w roku 1999 w związku z reformą administracji publicznej, w miejsce dawnych województw: szczecińskiego i koszalińskiego, a także części województw: słupskiego, pilskiego i gorzowskiego. Nazwą nawiązuje do historycznego Pomorza Zachodniego.

Naturalne granice obszaru województwa stanowią: na północy wybrzeże Bałtyku oraz na zachodzie rzeka Odra. Od wschodu obszar regionu graniczy z województwem pomorskim, a na południu z województwem lubuskim i wielkopolskim. Przez obszar województwa przechodzi w okolicach Stargardu Szczecińskiego 15 południk długości geograficznej wschodniej, stanowiący oś środkowoeuropejskiej strefy czasowej.

Położenie geograficzne sprzyja rozwojowi gospodarczemu regionu ze względu na sąsiedztwo granicy z państwem niemieckim, ponadto obszar znajduje się na skrzyżowaniu ważnych szlaków transportowych na osi wschód – zachód oraz północ – południe. Znaczącą rolę w regionie odgrywa turystyka, rozwojowi której sprzyja sąsiedztwo Morza Bałtyckiego, naturalne walory oraz zróżnicowanie warunków przyrodniczych.

Na terenie województwa znajdują się dwa parki narodowe: Woliński i Drawieński (w połowie) oraz siedem parków krajobrazowych: Barlinecko – Gorzowski (częściowo), Cedyński, Drawski, Iński, Doliny Dolnej Odry, częściowo Park Krajobrazowy „Ujście Warty” i Szczeciński Park Krajobrazowy „Puszcza Bukowa”. Poza tym w województwie znajduje się 114 rezerwatów przyrody o różnej typologii, m. in. leśne, florystyczne, torfowiskowe, krajobrazowe, ptaków oraz Puszcza Wkrzańska, Puszcza Goleniowska i Puszcza Bukowa.

Klimat województwa należy do umiarkowanych, o przewadze wiatrów zachodnich, północno – zachodnich i północnych. Mnogość zbiorników wodnych i duża powierzchnia lasów determinują wysoką wilgotność powietrza. W regionie występują naturalne kopaliny:

gaz ziemny, ropa naftowa, rudy żelaza, wapienie i margle, torf, torfy borowinowe, wody termalne i solanki.

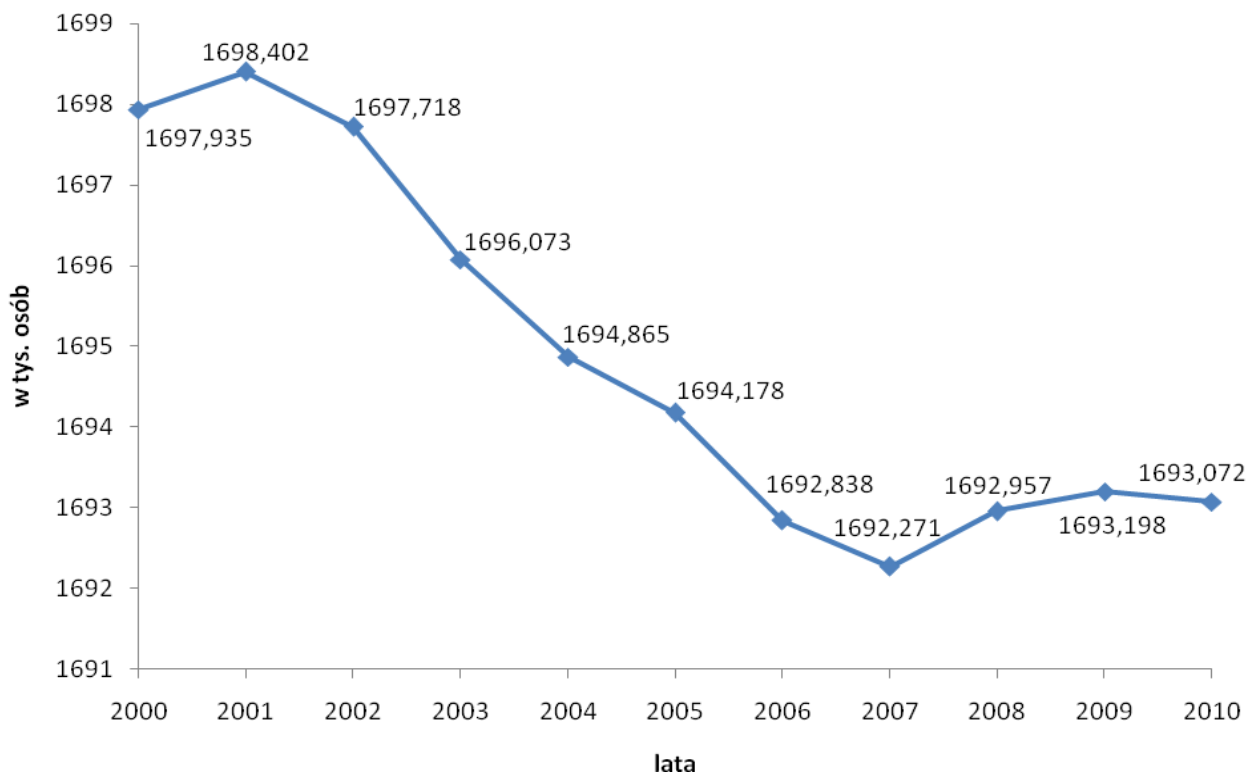
Charakterystyczne dla województwa są liczne krainy pojezierne z bogatą florą i fauną, czystymi wodami, a przede wszystkim 185 – kilometrowy pas wybrzeża Bałtyku, plaże pokryte żłocistym piaskiem, oddzielone od lądu wydrami z unikatową roślinnością i klifami.

2.2 Sytuacja demograficzna

Na koniec grudnia 2010 roku liczba ludności województwa zachodniopomorskiego wyniosła 1 693 072 osoby, natomiast liczba ludności Polski – 38 200 037 osób. Na tle innych województw region zajął 11 miejsce pod względem liczby ludności, a jego mieszkańcy stanowili 4,43% ogółu ludności kraju. Liczba kobiet w regionie wyniosła 871 940 osób i stanowiły one 51,5% ogółu mieszkańców. W województwie zdecydowaną większość stanowili mieszkańcy miast – 1 164 509 osób (68,8%).

Liczbę ludności w województwie zachodniopomorskim w latach 2000 – 2010 przedstawia wykres 1.

Wykres 1. Liczba ludności w województwie zachodniopomorskim w latach 2000 - 2010

Źródło: Opracowanie WUP na podstawie danych GUS

Jak wynika z powyższego wykresu, w okresie od końca 2001 roku do 2007 roku liczba ludności w województwie systematycznie malała, po czym tendencja ta została odwrócona i ciągu kolejnych dwóch lat nastąpił wzrost liczby ludności. Jednak w 2010 roku trend wzrostowy został zatrzymany i nastąpił niewielki spadek liczby ludności w porównaniu z rokiem 2009 (tj. o 126 osób).

Analizując sytuację demograficzną regionu w latach 2004 – 2010 widoczny jest systematyczny spadek liczby osób w wieku przedprodukcyjnym przy jednoczesnym permanentnym wzroście liczby osób w wieku poprodukcyjnym. Natomiast liczba osób w wieku produkcyjnym systematycznie wzrastała do 2008 roku, po czym ta tendencja została odwrócona i począwszy od 2009 roku liczba osób z tej grupy maleje. Dynamikę zmian liczby ludności województwa zachodniopomorskiego w trzech omawianych grupach wiekowych w latach 2004 – 2010 prezentuje poniższa tabela.

Tabela 1. Liczba ludności woj. zachodniopomorskiego w trzech grupach wiekowych w latach 2004 – 2010

Wyszczególnienie	2004 r.	2005 r.	2006 r.	2007 r.	2008 r.	2009 r.	2010 r.
Ogółem, w tym:	1 694 865	1 694 178	1 692 838	1 692 271	1 692 957	1 693 198	1 693 072
w wieku przedprodukcyjnym	356 939	346 331	337 451	329 706	323 549	317 914	312 929
w wieku produkcyjnym	1 102 687	1 110 868	1 113 868	1 115 412	1 115 847	1 114 593	1 112 013
w wieku poprodukcyjnym	235 239	236 979	241 519	247 153	253 561	260 691	268 130

Źródło: Opracowanie WUP na podstawie danych GUS

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw (wg PKD 2007) w I półroczu 2011 roku wyniosło w regionie 162 924 osoby i było wyższe niż w I półroczu roku poprzedniego o 4 525 osób. W I półroczu 2011 roku przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw było również wyższe niż w I kwartale tego roku (tj. o 144 osoby).

Współczynnik aktywności zawodowej, tj. procentowy udział aktywnych zawodowo w ogólnej liczbie ludności powyżej 15 roku życia, w III kwartale 2011 roku wyniósł w regionie 52,8%. W stosunku do III kwartału 2010 roku nastąpił niewielki spadek liczby osób aktywnych zawodowo o 0,5%.

Wskaźnik zatrudnienia w III kwartale 2011 roku kształtował się na poziomie 46,9% i w odniesieniu do analogicznego okresu roku ubiegłego uległ obniżeniu o 0,6%.

2.3 Bezrobocie w regionie na tle kraju

Na koniec 2011 roku stopa bezrobocia w województwie zachodniopomorskim wynosiła 17,5% wobec 12,5% w skali kraju. Natomiast na koniec 2010 roku stopa bezrobocia wynosiła odpowiednio: w regionie – 17,8%, w kraju – 12,4%. Powyższe dane wskazują zatem, że poziom bezrobocia w regionie był wyższy od poziomu bezrobocia w Polsce w dwóch omawianych latach.

W 2011 roku w porównaniu do roku poprzedniego stopa bezrobocia w regionie zmalała o 0,3% (tj. o 1060 osób), natomiast stopa bezrobocia w skali całego kraju wzrosła o 0,1%. Ten nieznaczny wzrost poziomu bezrobocia w kraju był wynikiem niewielkich zmian stóp bezrobocia w poszczególnych województwach. Wzrost stopy bezrobocia wystąpił w 10 województwach, a największy w województwie łódzkim (o 0,5%), podkarpackim i podlaskim (w obu o 0,3%) oraz lubelskim i mazowieckim (o 0,2%).

Z kolei spadek stopy bezrobocia odnotowano w województwach: dolnośląskim (o 0,6%), opolskim i zachodniopomorskim (w obu o 0,3%) oraz kujawsko – pomorskim i lubuskim (o 0,1%). W województwie wielkopolskim stopa bezrobocia utrzymała się na niezmiennym poziomie.

Stopę bezrobocia w poszczególnych województwach w latach 2010 – 2011 przedstawia tabela 2.

Tabela 2. Stopa bezrobocia w kraju

WOJEWÓDZTWA	Stopa bezrobocia na koniec 2010 r. (%)	Stopa bezrobocia na koniec 2011 r. (%)	Zmiana (%)
Dolnośląskie	13,1	12,5	-0,6
Kujawsko-pomorskie	17,0	16,9	-0,1
Lubelskie	13,1	13,3	0,2
Lubuskie	15,5	15,4	-0,1
Łódzkie	12,2	12,7	0,5
Małopolskie	10,4	10,5	0,1
Mazowieckie	9,7	9,9	0,2
Opolskie	13,6	13,3	-0,3
Podkarpackie	15,4	15,7	0,3
Podlaskie	13,8	14,1	0,3
Pomorskie	12,3	12,4	0,1
Śląskie	10,0	10,1	0,1
Świętokrzyskie	15,2	15,3	0,1
Warmińsko-mazurskie	20,0	20,1	0,1
Wielkopolskie	9,2	9,2	0,0
Zachodniopomorskie	17,8	17,5	-0,3
Polska	12,4	12,5	0,1

Źródło: GUS, Portal Publicznych Służb Zatrudnienia

Zmiany stopy bezrobocia w kraju, wykazane w tabeli 2, były wynikiem zmian w liczbie zarejestrowanych osób bezrobotnych oraz zmian liczby ludności aktywnej ekonomicznie. W 2011 roku w stosunku do roku poprzedniego największy wzrost liczby osób bezrobotnych wystąpił w województwach: łódzkim (5,4%), mazowieckim (3,5%) oraz podlaskim (3,3%). Z kolei największy spadek liczby osób bezrobotnych odnotowano w województwach: dolnośląskim (-4,5%), opolskim (-1,6%) i zachodniopomorskim (-1,0%). Dynamikę zmian liczby zarejestrowanych osób bezrobotnych w kraju w latach 2010 - 2011 prezentuje poniższa tabela.

Tabela 3. Dynamika zmian bezrobocia w kraju

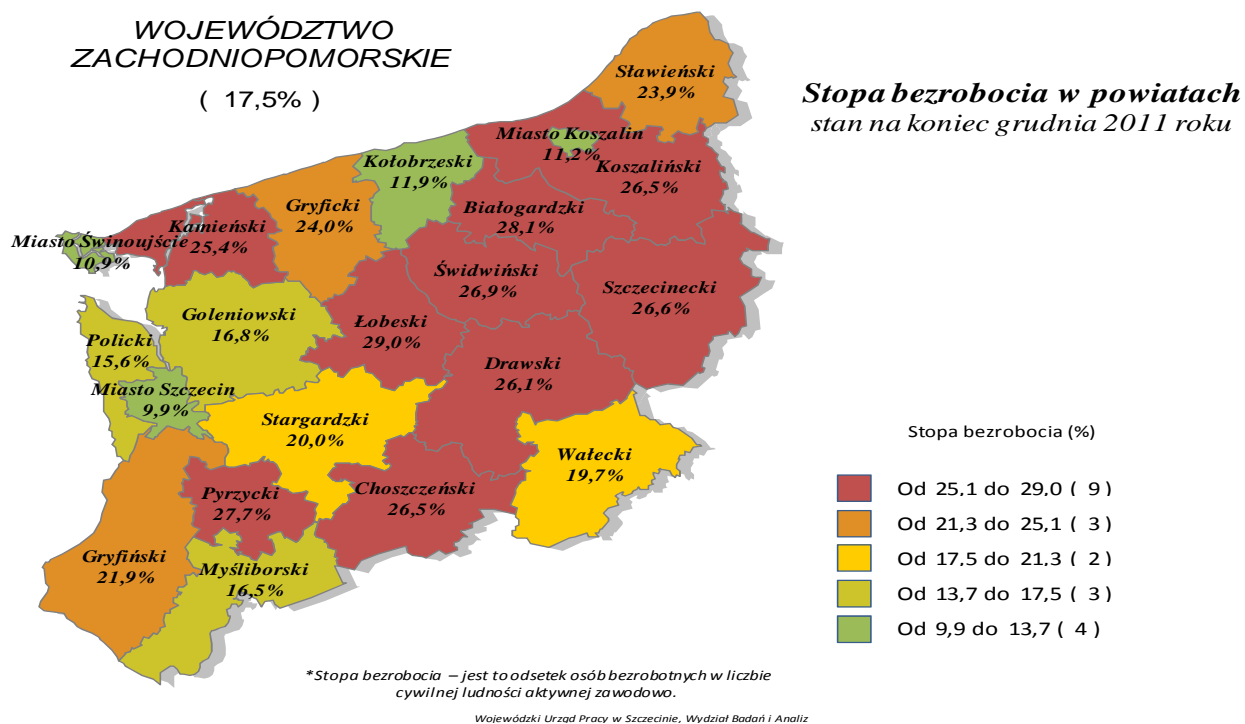
Województwo	Liczba bezrobotnych na koniec 2010 r. (w tys.)	Liczba bezrobotnych na koniec 2011 r. (w tys.)	Zmiana (procentowy wzrost/spadek liczby osób bezrobotnych)
Dolnośląskie	150,3	143,6	-4,5
Kujawsko-Pomorskie	139,4	139,6	0,1
Lubelskie	119,7	122,4	2,3
Lubuskie	59,2	59,1	-0,2
Łódzkie	131,6	138,7	5,4
Małopolskie	142,2	145,1	2,0
Mazowieckie	238,3	246,7	3,5
Opolskie	48,8	48,0	-1,6
Podkarpackie	142,3	146,2	2,7
Podlaskie	63,8	65,9	3,3
Pomorskie	104,7	106,7	1,9
Śląskie	181,2	186,2	2,8
Świętokrzyskie	82,1	83,2	1,3
Warmińsko-Mazurskie	105,9	107,3	1,3
Wielkopolskie	135,2	135,0	-0,1
Zachodniopomorskie	110,0	108,9	-1,0
POLSKA	1954,7	1982,7	1,4

Źródło: GUS, Portal Publicznych Służb Zatrudnienia

2.4 Zmiany poziomu bezrobocia

W końcu grudnia 2011 r. stopa bezrobocia w województwie zachodniopomorskim wyniosła 17,5% i wynikała z poziomów bezrobocia w poszczególnych powiatach regionu. Stopę bezrobocia w powiatach woj. zachodniopomorskiego na koniec grudnia 2011 roku przedstawia wykres 2.

Wykres 2. Stopa bezrobocia w powiatach woj. zachodniopomorskiego – stan na koniec 2011 r.

Źródło: Opracowanie WUP na podstawie danych z GUS

Jak wynika z powyższego wykresu, na koniec grudnia 2011 roku najwyższą stopę bezrobocia odnotowano w powiecie łobeskim (29,0%), białogardzkim (28,1%), pyrzyckim (27,7%) i świdwińskim (26,9%). Natomiast najniższa stopa bezrobocia wystąpiła w Szczecinie (9,9%), Świnoujściu (10,9%), Koszalinie (11,2%) oraz w powiecie kołobrzeskim (11,9%).

Zaprezentowane dane wskazują na duże dysproporcje pomiędzy poziomami bezrobocia w poszczególnych powiatach regionu. Najkorzystniejsza sytuacja na rynku pracy występuje w głównych ośrodkach miejskich województwa – Szczecinie i Koszalinie. Również niskim poziomem bezrobocia charakteryzują się obszary powszechnie uznane za atrakcyjne miejsca wypoczynku – miasto Świnoujście oraz powiat kołobrzeski. Miejsca te charakteryzują się zjawiskiem tzw. sezonowości – w okresach letnich wiele osób znajduje zatrudnienie przy obsłudze ruchu turystycznego, natomiast w miesiącach jesienno – zimowych poziom bezrobocia wzrasta.

Stopę bezrobocia w powiatach województwa zachodniopomorskiego na koniec 2010 r. i 2011 r. przedstawia poniższa tabela.

Tabela 4. Stopa bezrobocia w powiatach woj. zachodniopomorskiego na koniec 2010 r. i 2011 r.

Powiat	Stopa bezrobocia na koniec 2010 r. (%)	Stopa bezrobocia na koniec 2011 r. (%)	Zmiana (%)
Białogardzki	30,8	28,1	-2,7
Choszczeński	26,1	26,5	0,4
Drawski	25,9	26,1	0,2
Goleniowski	18,4	16,8	-1,6
Gryficki	24,0	24,0	0,0
Gryfiński	23,4	21,9	-1,5
Kamieński	27,0	25,4	-1,6
Kołobrzeski	12,5	11,9	-0,6
m. Koszalin	11,0	11,2	0,2
Koszaliński	26,7	26,5	-0,2
Łobeski	27,6	29,0	1,4
Myśliborski	16,9	16,5	-0,4
Policki	16,1	15,6	-0,5
Pyrzycki	28,3	27,7	-0,6
Sławieński	22,6	23,9	1,3
Stargardzki	20,2	20,0	-0,2
Szczecinecki	26,4	26,6	0,2
Świdwiński	27,5	26,9	-0,6
m. Świnoujście	11,9	10,9	-1,0
Wałecki	19,8	19,7	-0,1
m. Szczecin	9,7	9,9	0,2
WOJ. ZACHODNIOPOMORSKIE	17,8	17,5	-0,3

Źródło: GUS

Jak wskazują zaprezentowane dane, na koniec 2011 roku stopa bezrobocia w woj. zachodniopomorskim wyniosła 17,5% i była niższa o 0,3% w porównaniu z rokiem ubiegłym. Ta niewielka zmiana poziomu bezrobocia w województwie była wynikiem nieznacznych zmian stóp bezrobocia w poszczególnych powiatach regionu. Największy wzrost stopy bezrobocia wystąpił w powiecie łobeskim (1,4%) i sławieńskim (1,3%). Z kolei największy spadek stopy bezrobocia odnotowano w powiatach: białogardzkim (-2,7%), goleniowskim (-1,6%), kamieńskim (-1,6%) i gryfińskim (-1,5%).

Analogicznie wystąpiły zmiany w liczbie zarejestrowanych osób bezrobotnych w powiatach województwa zachodniopomorskiego. W 2011 roku w odniesieniu do roku poprzedniego największy wzrost liczby osób bezrobotnych odnotowano w powiecie łobeskim (8,3%), sławieńskim (8,1%) i choszczeńskim (3,0%). Natomiast największy spadek liczby osób bezrobotnych wystąpił w powiecie białogardzkim (-11,4%), goleniowskim (-10,0%) oraz w Świnoujściu (-8,7%).

Liczbę zarejestrowanych osób bezrobotnych w powiatach woj. zachodniopomorskiego w latach 2010 – 2011 przedstawia tabela 5.

Tabela 5. Liczba bezrobotnych w powiatach województwa zachodniopomorskiego

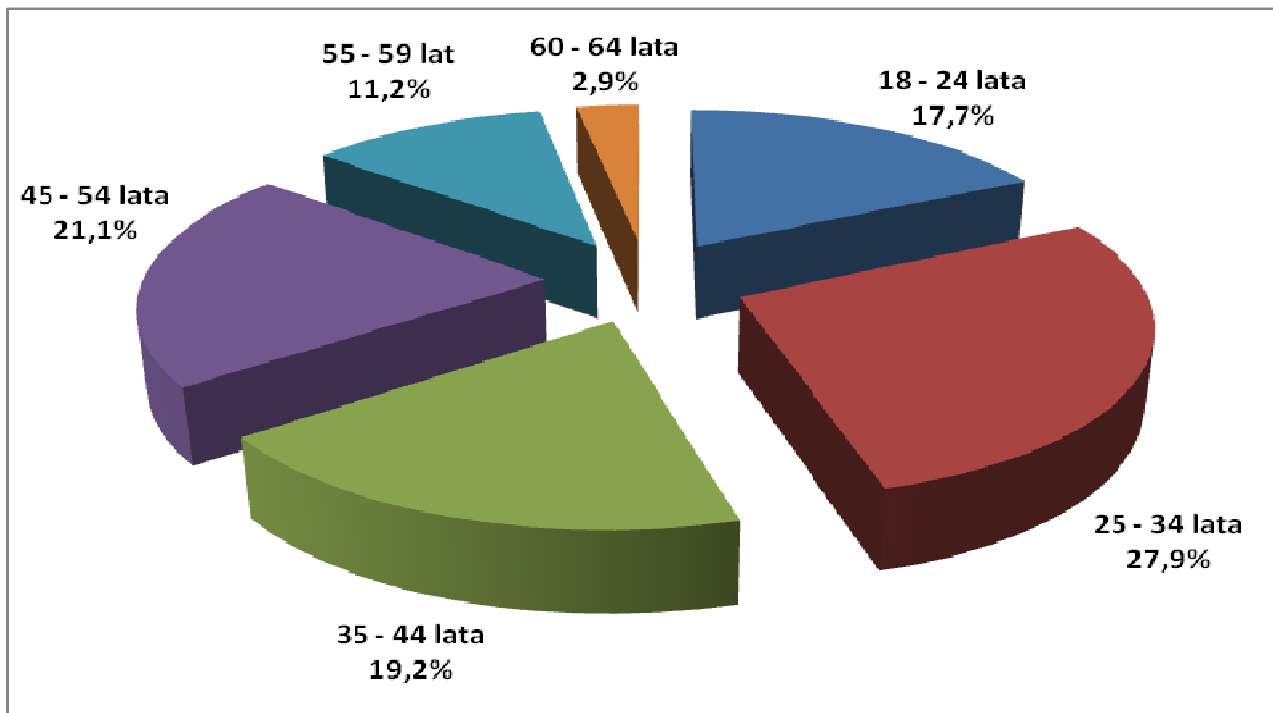
POWIAT	Liczba bezrobotnych (stan na 31 grudnia 2010)	Liczba bezrobotnych (stan na 31 grudnia 2011)	Zmiana (procentowy wzrost / spadek liczby osób bezrobotnych)
Białogardzki	5 395	4 779	-11,4
Choszczeński	3 952	4 072	3,0
Drawski	5 365	5 451	1,6
Goleniowski	5 439	4 896	-10,0
Gryficki	5 248	5 290	0,8
Gryfiński	5 805	5 375	-7,4
Kamieński	4 269	3 951	-7,4
Kołobrzeski	3 680	3 507	-4,7
Miasto Koszalin	5 384	5 510	2,3
Koszaliński	5 509	5 483	-0,5
Łobeski	3 223	3 489	8,3
Myśliborski	3 751	3 662	-2,4
Policki	4 138	4 022	-2,8
Pyrzycki	3 709	3 617	-2,5
Sławieński	4 231	4 575	8,1
Stargardzki	7 631	7 605	-0,3
Szczecinecki	7 298	7 461	2,2
Świdwiński	4 380	4 296	-1,9
Miasto Świnoujście	1 613	1 473	-8,7
Wałecki	3 444	3 448	0,1
Miasto Szczecin	16 500	16 942	2,7
Zachodniopomorskie	109 964	108 904	-1,0

Źródło: Sprawozdanie GUS, MPiPS-01

2.5 Struktura bezrobocia

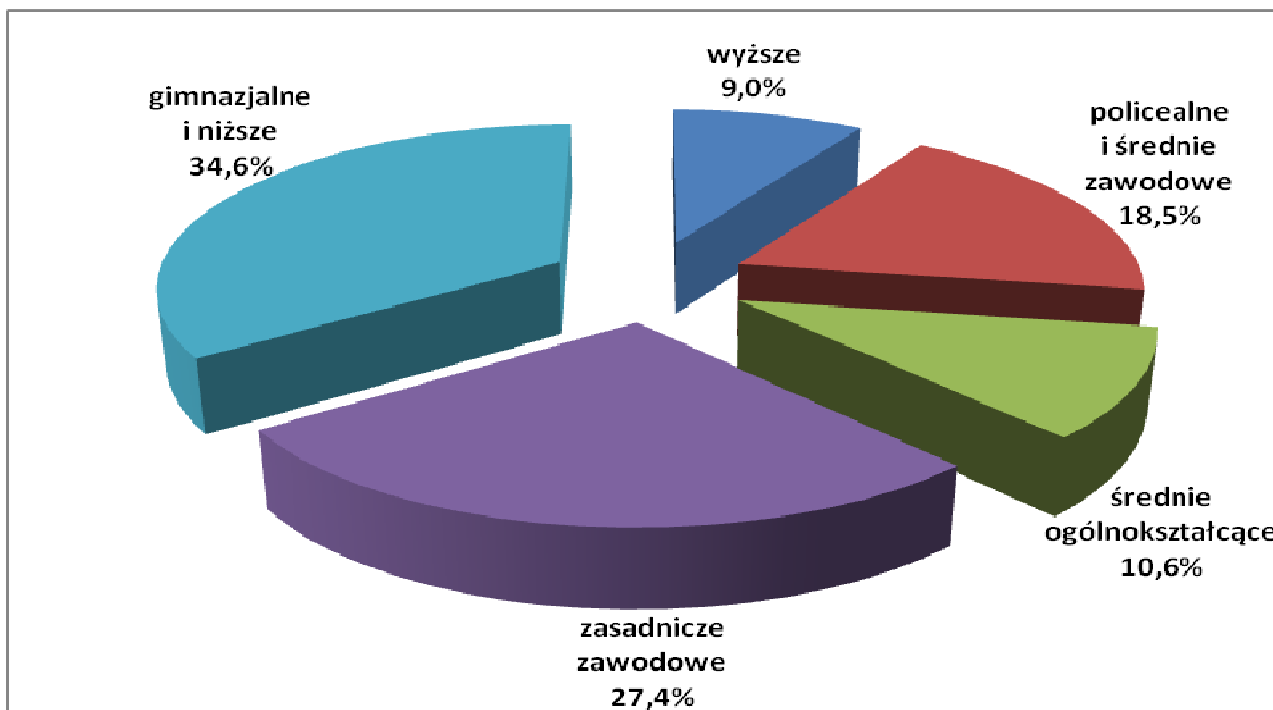
Poszerzony obraz zjawiska bezrobocia w województwie zachodniopomorskim uzyskać można poprzez analizę struktury zarejestrowanych osób bezrobotnych w 2011 roku według czterech głównych cech: wieku, wykształcenia, czasu pozostawania bez pracy oraz stażu pracy. Strukturę bezrobotnych według wyżej wymienionych kryteriów prezentują poniższe wykresy.

Wykres 3. Struktura bezrobotnych wg wieku w woj. zachodniopomorskim w 2011 roku

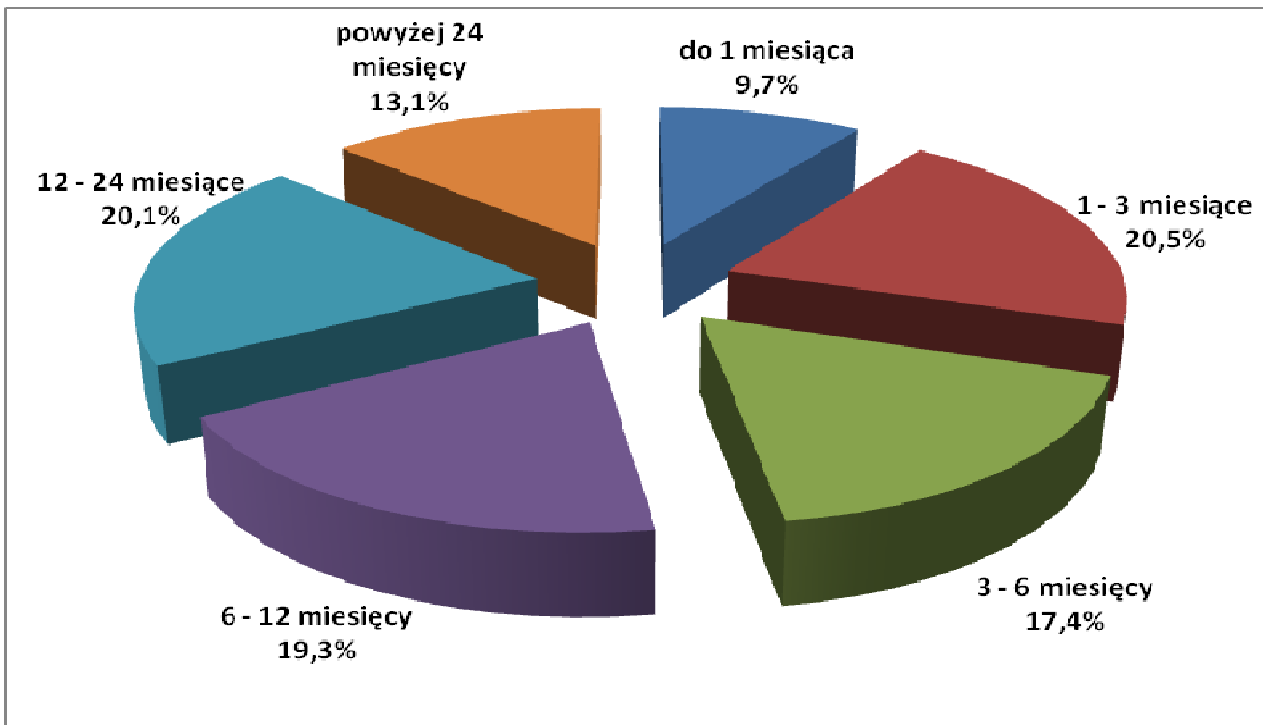
Źródło Sprawozdanie GUS, MPiPS-01- Załącznik 1

Wykres 4. Struktura bezrobotnych wg wykształcenia w woj. zachodniopomorskim w 2011 roku

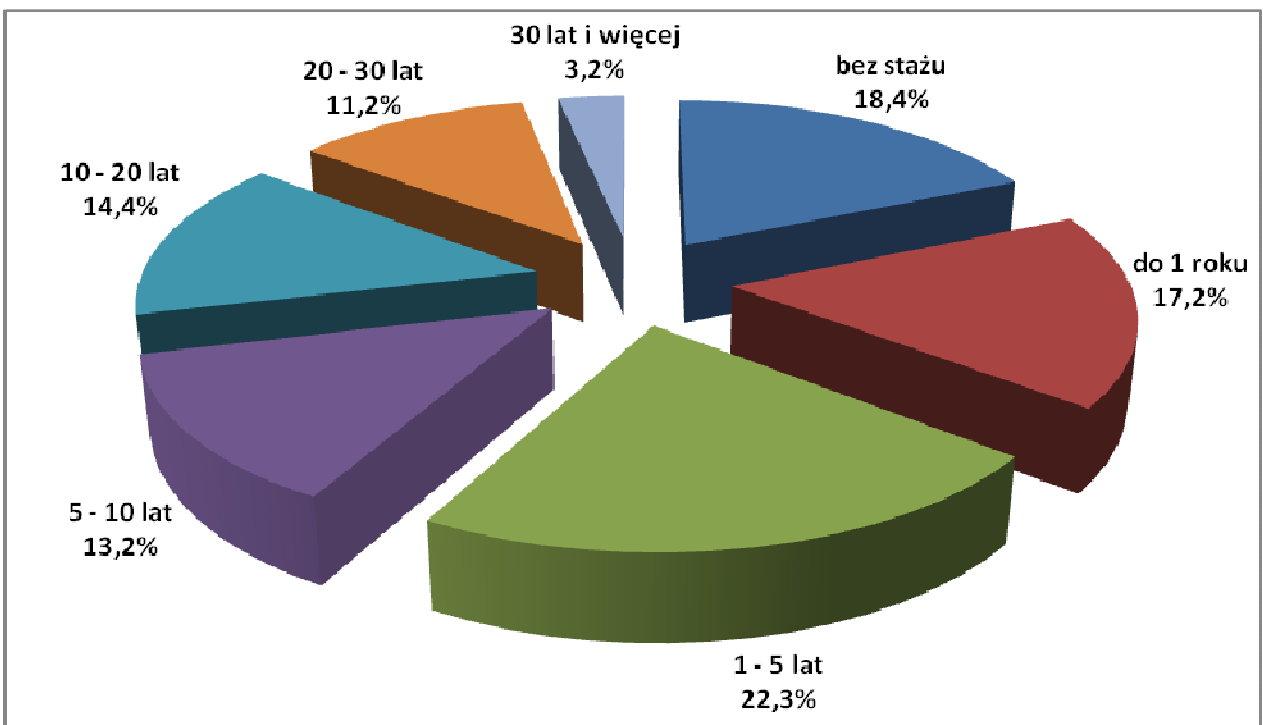
Źródło: Sprawozdanie GUS, MPiPS-01- Załącznik 1

Wykres 5. Struktura bezrobotnych wg czasu pozostawania bez pracy w woj. zachodniopomorskim w 2011 roku

Źródło: Sprawozdanie GUS, MPIPS-01- Załącznik 1

Wykres 6. Struktura bezrobotnych wg stażu pracy w woj. zachodniopomorskim w 2011 roku

Źródło: Sprawozdanie GUS, MPIPS-01- Załącznik 1

W strukturze bezrobotnych wg wieku najliczniejszą grupę osób pozostających bez zatrudnienia stanowiły osoby młode w wieku 25 – 34 lat (27,9% ogółu) oraz osoby w przedziale wiekowym 45 – 54 lat (21,1%). W dalszej kolejności bezrobotnymi były grupy osób w przedziałach wiekowych: 35 – 44 lat (19,2%), 18 – 24 lat (17,7%) oraz 55 – 59 lat (11,2%). Najmniej liczną grupę stanowiły osoby w przedziale wiekowym 60 – 64 lat, których udział w ogóle zarejestrowanych bezrobotnych wyniósł 2,9%.

W 2011 roku wśród bezrobotnych dominowały osoby posiadające wykształcenie co najwyżej gimnazjalne (34,6%) oraz zasadnicze zawodowe (27,4%). Kolejnymi grupami w tej kategorii bezrobotnych były osoby posiadające wykształcenie policealne i średnie zawodowe (18,5%) oraz osoby z wykształceniem średnim ogólnokształcącym (10,6%). Najmniej liczną grupę stanowiły osoby posiadające wykształcenie wyższe (9,0%). W strukturze bezrobotnych wg wykształcenia łatwo dostrzec powtarzającą się tendencję, że im wyższy poziom wykształcenia posiada dana grupa, tym jej udział w ogóle bezrobotnych jest niższy.

W analizowanym roku najliczniejszą grupę bezrobotnych stanowiły osoby pozostające bez zatrudnienia od 1 do 3 miesięcy (20,5%) oraz od 12 do 24 miesięcy (20,1%). W dalszej kolejności znalazły się osoby pozostające bez zatrudnienia przez okres: od 6 do 12 miesięcy (19,3%) oraz od 3 do 6 miesięcy (17,4%). Dwie najmniej liczne grupy stanowiły osoby pozostające bez pracy: do 1 miesiąca (9,7%) oraz powyżej 24 miesięcy (13,1%).

W kategorii bezrobotnych wg stażu pracy najliczniejszymi grupami bezrobotnych były osoby legitymujące się stażem pracy od 1 do 5 lat (22,3%), nie posiadające stażu pracy (18,4%) oraz osoby ze stażem pracy do 1 roku (17,2%). W dalszej kolejności znalazły się osoby posiadające staż pracy: od 10 do 20 lat (14,4%), od 5 do 10 lat (13,2%) i od 20 do 30 lat (11,2%). Najmniej liczną grupę stanowiły osoby posiadające co najmniej 30 letni staż pracy, których udział wyniósł tylko 3,2%.

2.6 Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej

W 2011 roku w woj. zachodniopomorskim liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej, pozostających w dyspozycji Powiatowych Urzędów Pracy, wynosiła 36 457 i była niższa o 31,8% (tj. o 16 973 miejsca) niż w roku 2010. Zmniejszenie liczby wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej wystąpiło prawie

we wszystkich powiatach regionu, z wyjątkiem miast: Szczecina i Świnoujścia oraz powiatu sławieńskiego.

Liczbę wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej w województwie zachodniopomorskim w latach 2010 – 2011 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 6. Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej w województwie zachodniopomorskim w latach 2010 – 2011

Powiat	Liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej w 2010 r.	Liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej w 2011 r.	Zmiana w porównaniu do 2010 roku (%)
Białogardzki	1 752	1 156	-34,0
Choszczeński	2 357	1 147	-51,3
Drawski	3 487	1 989	-43,0
Goleniowski	2 377	1 519	-36,1
Gryficki	3 327	2 022	-39,2
Gryfiński	2 017	1 144	-43,3
Kamieński	1 239	895	-27,8
Kołobrzeski	1 991	1 648	-17,2
Miasto Koszalin	5 280	3 406	-35,5
Koszaliński	1 591	1 541	-3,1
Łobeski	2 192	773	-64,7
Myśliborski	2 944	1 674	-43,1
Policki	1 047	857	-18,1
Pyrzycki	1 976	1 349	-31,7
Sławieński	1 494	1 501	0,5
Stargardzki	2 817	1 519	-46,1
Szczecinecki	4 706	2 397	-49,1
Świdwiński	2 600	1 737	-33,2
Miasto Świnoujście	609	627	3,0
Wałecki	1 804	1 517	-15,9
Miasto Szczecin	5 823	6 039	3,7
Zachodniopomorskie	53 430	36 457	-31,8

Źródło: Sprawozdanie GUS, MPIPS-01

Jak wskazują zaprezentowane powyżej dane, największy spadek liczby wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej w 2011 roku w porównaniu do roku poprzedniego odnotowano w powiatach: łobeskim (-64,7%), choszczeńskim (-51,3%) i szczecineckim (-49,1%).

Nieznaczny wzrost liczby wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej wystąpił w Szczecinie (3,7%), Świnoujściu (3,0%) oraz powiecie sławieńskim (0,5%).

2.7 Rejestracje i wyłączenia z ewidencji osób bezrobotnych

Powiatowe Urzędy Pracy województwa zachodniopomorskiego zarejestrowały w 2011 roku jako bezrobotnych łącznie 148 691 osób, natomiast w 2010 roku – 179 790 osób. Zatem w 2011 roku w odniesieniu do roku poprzedniego zarejestrowano o 31 099 osób bezrobotnych mniej (tj. o 17,3%).

W 2011 roku z ewidencji osób bezrobotnych wyłączono 149 751 osób, w tym z przyczyn podjęcia pracy 67 748 osób. Natomiast w 2010 roku wyrejestrowanych zostało 175 731 osób, z czego 71 526 osób z przyczyn znalezienia zatrudnienia. Zatem w 2011 roku wyrejestrowano z ewidencji bezrobotnych o 25 980 osób mniej (tj. o 14,8%) niż w roku 2010.

Rejestracje i wyłączenia z ewidencji bezrobotnych w województwie zachodniopomorskim w latach 2010 – 2011 prezentuje tabela 7.

Tabela 7. Rejestracje i wyłączenia z ewidencji bezrobotnych w województwie zachodniopomorskim w latach 2010 – 2011

POWIAT	REJESTRACJE		WYREJESTROWANIA			
	2010	2011	2010		2011	
			Ogółem	W tym podjęcia pracy	Ogółem	W tym podjęcia pracy
Białogardzki	7 537	5 469	7 206	3 316	6 085	2 996
Choszczeński	6 742	6 189	7 208	2 596	6 069	2 552
Drawski	8 117	6 789	8 503	3 733	6 703	3 106
Goleniowski	8 576	7 334	8 457	3 825	7 877	3 707
Gryficki	8 529	7 138	8 584	4 578	7 096	3 851
Gryfiński	8 428	6 251	8 101	2 877	6 681	2 810
Kamieński	5 806	4 722	5 468	2 289	5 040	2 125
Kołobrzeski	6 452	6 048	6 362	2 387	6 221	2 430
Miasto Koszalin	8 838	7 143	8 474	3 368	7 017	3 471
Koszaliński	7 626	7 029	7 238	3 234	7 055	3 565
Łobeski	5 294	4 285	5 621	2 152	4 019	1 850
Myśliborski	7 914	5 434	7 910	2 785	5 523	2 318
Policki	5 847	4 758	5 566	2 036	4 874	2 024
Pyrzycki	5 252	4 233	5 353	2 012	4 325	2 067
Sławieński	6 921	6 226	6 451	3 122	5 882	3 191
Stargardzki	11 620	9 486	11 628	4 973	9 512	4 356
Szczecinecki	11 934	9 391	11 939	5 903	9 228	4 516
Świdwiński	7 714	6 212	7 300	3 134	6 296	2 772
Miasto Świnoujście	3 936	3 046	3 808	1 058	3 186	1 222
Wałecki	6 436	5 317	6 467	2 554	5 313	2 451
Miasto Szczecin	30 271	26 191	28 087	9 594	25 749	10 368
Zachodniopomorskie	179 790	148 691	175 731	71 526	149 751	67 748

Źródło: Sprawozdanie GUS, MPiPS-01

Jak wskazują zaprezentowane powyżej dane, spadek liczby zarejestrowanych w regionie osób bezrobotnych w 2011 roku w odniesieniu do roku 2010 był wynikiem spadku liczby dokonanych rejestracji we wszystkich powiatach województwa. W badanym okresie największy spadek liczby zarejestrowanych osób bezrobotnych wystąpił w powiatach: myśliborskim (spadek o 31,3%), białogardzkim (27,4%), gryfińskim (25,8%), Świnoujściu (22,6%) oraz w powiecie szczecineckim (21,3%).

Wraz ze spadkiem liczby dokonanych rejestracji, we wszystkich powiatach województwa odnotowano spadek liczby dokonanych wyrejestrowań. W 2011 roku w odniesieniu do roku poprzedniego największy spadek dokonanych wyrejestrowań wystąpił w powiatach: myśliborskim (spadek o 30,2%), łobeskim (28,5%), szczecineckim (22,7%), drawskim (21,2%) oraz pyrzyckim (19,2%).

3. Strategiczne obszary działania

3.1 Europejska Strategia Zatrudnienia

Europejska Strategia Zatrudnienia to zbiór naczelných zasad i priorytetów ukierunkowujących działania Unii Europejskiej na określone założenia w zakresie polityki zatrudnienia. Jej celem jest koordynacja narodowych polityk zatrudnienia państw członkowskich UE, a także wyznaczanie kierunków rozwoju w zakresie zapobiegania i przeciwdziałania bezrobociu, rozwijania potencjału kadrowego oraz integracji społecznej rynku pracy. Strategia opiera się przede wszystkim na budowaniu dialogu pomiędzy Komisją Europejską a państwami członkowskimi, partnerami społecznymi oraz innymi instytucjami europejskimi. Zasadniczą rolę w koordynacji celów i priorytetów na szczeblu UE odgrywa *Komitet Zatrudnienia*, w którego skład wchodzi przedstawiciele państw członkowskich i Komisji Europejskiej.

Europejska Strategia Zatrudnienia umożliwia krajom UE wymianę informacji, prowadzenie dyskusji i koordynowanie polityki zatrudnienia. Co roku rządy krajowe (za pośrednictwem Komitetu Zatrudnienia) i instytucje europejskie sporządzają tzw. pakiet dotyczący zatrudnienia. Obejmuje on:

- wytyczne w zakresie krajowej polityki zatrudnienia, zaproponowane przez Komisję i uzgodnione przez rządy krajowe, obejmujące wspólne priorytety i cele,
- przedłożone przez rządy krajowe sprawozdania na temat krajowej polityki zatrudnienia, które Komisja analizuje pod kątem zgodności z celami strategii „Europa 2020” i inicjatyw przewodnich,
- sprawozdanie Komisji zawierające w stosownych przypadkach zalecenia dla rządów krajowych.

Zgodnie ze strategią „Europa 2020”, Europejska Strategia Zatrudnienia ma na celu stworzenie większej liczby miejsc pracy w całej UE. Strategia zatrudnienia wspiera działania, które pozwolą do roku 2020 osiągnąć następujące cele główne:

- podwyższenie wskaźnika zatrudnienia w grupie wiekowej 20 – 64 do 75 procent,
- obniżenie odsetka osób zbyt wcześnie kończących naukę do poziomu poniżej 10 proc. i podwyższenie odsetka osób w grupie wiekowej 30 – 34 kończących uczelnie wyższe do co najmniej 40 procent,
- zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym o co najmniej 20 mln.

Podstawowe znaczenie dla realizacji w/w celów mają działania wymienione w inicjatywie przewodniej „*Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia*”. Program powstał w 2010 roku jako część wieloletniej strategii UE „Europa 2020” na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu.

Program zawiera szereg konkretnych działań, które pomogą:

- przyspieszyć reformy służące zwiększeniu elastyczności i bezpieczeństwa zatrudnienia na rynku pracy (tzw. model flexicurity),
- dostosować kwalifikacje pracowników do potrzeb rynku pracy obecnie i w przyszłości,
- poprawić jakość miejsc pracy i warunki pracy,
- stworzyć lepsze otoczenie dla tworzenia miejsc pracy.

3.2 Wytyczne polityki państwa w dziedzinie rynku pracy

Zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, zadania państwa w zakresie promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej są realizowane na podstawie uchwalanego przez Radę Ministrów Krajowego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia, zawierającego zasady realizacji Europejskiej Strategii Zatrudnienia, oraz w oparciu o inicjatywy samorządu gminy, powiatu, województwa i partnerów społecznych.

Krajowy Plan Działań określa w szczególności:

- cele i kierunki działań zgodne z priorytetami polityki państwa w dziedzinie rynku pracy,
- przewidywaną wysokość środków na dofinansowanie działań wynikających z KPDZ,
- wskaźniki efektywności Krajowego Planu Działań.

Zgodnie z założeniami programowo – organizacyjnymi przygotowanymi przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, Krajowy Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia na lata 2012 – 2014 będzie określał działania, jakie należy podjąć w sferze zatrudnienia w ciągu kolejnych trzech lat. Podstawowym celem polityki państwa na rzecz zatrudnienia w latach 2012 – 2014, zgodnym z *Krajowym Programem Reform na rzecz Realizacji Strategii Europa 2020*, jest ułatwienie dostępu i zapewnienie wysokiego poziomu uczestnictwa w rynku pracy, wzrost zatrudnienia, intensyfikacja działań na rzecz włączenia

społecznego oraz zwalczania ubóstwa, maksymalizacja efektywności wykorzystania zasobów pracy i zapewnienie prawidłowego funkcjonowania rynku pracy. Warunkiem niezbędnym realizacji tak zdefiniowanego celu jest odpowiedź na wyzwania społeczno – gospodarcze stojące zarówno przed Polską, jak i całą Unią Europejską. Cel ten będzie realizowany poprzez szereg działań ujętych w ramach dwóch głównych priorytetów:

1. Adaptacyjny rynek pracy – dynamiczne zmiany zachodzące zarówno w Polsce, jak i Unii Europejskiej wymagają szybkiej i sprawnej adaptacji. Reguła ta ma także zastosowanie do rynków pracy, które szczególnie w sytuacji dużej zmienności powinny charakteryzować się elastycznością połączoną z zapewnieniem bezpieczeństwa zatrudnienia (model flexicurity). Wsparcie grup znajdujących się w trudnym położeniu na rynku pracy i poza nim w zakresie bezpieczeństwa zatrudnienia i bezpieczeństwa socjalnego, a także uelastycznienie rynków pracy oraz organizacji i stosunków pracy stanowi priorytet państwa, szczególnie w sytuacji zagrożenia stabilności gospodarczej. Realizacja tak zdefiniowanego priorytetu powinna odbywać się zatem poprzez skuteczne wdrażanie wszystkich składowych koncepcji *flexicurity*, w tym zwłaszcza aktywnej polityki rynku pracy oraz uczenia się przez całe życie.

2. Wzmocnienie obsługi rynku pracy – w wyniku dynamicznych zmian społeczno – gospodarczych, zapewnienie wysokiego poziomu uczestnictwa w rynku pracy, wzrostu zatrudnienia, a także poprawy efektywności i konkurencyjności usług adresowanych do osób bezrobotnych i poszukujących pracy wiąże się z usprawnieniem funkcjonowania otoczenia instytucjonalnego i prawnego rynku pracy. Priorytetowym działaniem w tym przypadku będzie m. in. zwiększenie konkurencji pomiędzy podmiotami realizującymi działania na rzecz aktywizacji bezrobotnych i poszukujących pracy, zwiększenie zaangażowania podmiotów niepublicznych w działania na rynku pracy, efektywna współpraca międzynarodowa na rzecz rozwoju mobilności zasobów pracy. Ponadto należy podjąć działania służące wzmocnieniu otoczenia prawnego polegającego przede wszystkim na udoskonalaniu regulacji związanych z imigracją zarobkową i wypracowaniu systemu integracji imigrantów i migrantów powrotnych.

Ważnym instrumentem polityki zatrudnienia i rozwoju społecznego jest Program Operacyjny Kapitał Ludzki. Program obejmuje lata 2007 – 2013 i realizowany jest przede wszystkim ze środków pochodzących z Europejskiego Funduszu Społecznego. Głównym celem Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, stanowiącym jeden z elementów Narodowej Strategii Spójności (Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia) na lata 2007 –

2013 jest umożliwienie pełnego wykorzystania potencjału zasobów ludzkich m. in. poprzez wzrost poziomu zatrudnienia, poprawę stanu zdrowia osób pracujących, podniesienie poziomu wykształcenia społeczeństwa.

Program składa się z priorytetów realizowanych równolegle na poziomie centralnym i regionalnym. W ramach programu realizowane są m. in. następujące działania:

- aktywizacja osób bezrobotnych i biernych zawodowo,
- zapobieganie wykluczeniu społecznemu,
- wsparcie dla przedsiębiorstw i ich pracowników, w szczególności osób starszych i o niskich kwalifikacjach zawodowych,
- wsparcie rozwoju przedsiębiorczości,
- zwiększenie dostępu do edukacji i szkoleń,
- wyrównywanie szans edukacyjnych na wszystkich etapach kształcenia,
- podnoszenie kwalifikacji kadr publicznych służb zatrudnienia oraz kadr ośrodków pomocy i integracji społecznej.

3.3 Grupy bezrobotnych i innych osób wymagających wsparcia w regionie

Zmiany gospodarcze i polityczne, jakie dokonały się w Polsce w latach 1989 – 1990 doprowadziły do tego, że Polska dołączyła do grupy krajów o gospodarce rynkowej. Trwające przemiany ustroju gospodarczego wywołały wiele procesów społecznych mających różnorodny wpływ na polski rynek pracy. Jednym ze zjawisk o negatywnych skutkach stało się bezrobocie, które jest definiowane w różnorodny sposób. Powszechnie bezrobocie określa się jako zjawisko, które polega na tym, że pewna liczba osób zdolnych do pracy oraz gotowych do jej podjęcia nie znajduje zatrudnienia. Jest to wynik braku równowagi pomiędzy popytem na pracę a podażą pracy.

Ze względu na złożoność zjawiska bezrobocia wyróżnić można wiele przyczyn jego występowania. Do najczęstszych należą:

- niedostosowanie struktury podaży pracy do popytu zgłaszanego przez pracodawców,
- procesy restrukturyzacyjne w gospodarce, eliminowanie niektórych działalności,
- ograniczenie produkcji spowodowane spadkiem popytu na określone towary / usługi,
- niedostosowany system kształcenia do wymagań rynku,
- nadmierne obciążenia fiskalne,

- niewystarczająca mobilność pracowników i osób poszukujących pracy,
- zmiana siedziby przedsiębiorstwa (przeniesienie produkcji do innego miasta),
- zmiany technologiczne (np. automatyzacja procesów produkcji),
- niewystarczający przepływ informacji o wolnych stanowiskach pracy.

Bezrobocie jest niewątpliwie uznawane za niekorzystne zjawisko w gospodarce, jednak jego następstwa są znacznie groźniejsze w sferze społecznej. Problem bezrobocia dotyczy dużej grupy osób, wywołuje społeczny niepokój i jest źródłem napięć społecznych. Szczególnie niepożądane w kwestii społecznej jest zjawisko długotrwałego bezrobocia, którego występowanie związane jest ze znacznym obniżeniem poziomu życia nie tylko samego bezrobotnego, ale i całej jego rodziny. Bardzo często obszary długotrwałego bezrobocia pokrywają się w danym społeczeństwie z obszarami ubóstwa, co może powodować m. in. rozprzestrzenianie się patologii społecznych czy rozpad rodziny. Zjawisko bezrobocia wpływa również niekorzystnie na kondycję psychiczną osób pozostających bez zatrudnienia.

Priorytetowe grupy osób bezrobotnych i innych wymagających wsparcia w województwie zachodniopomorskim w 2012 roku zostały określone na podstawie zgłoszonych planowanych działań na rzecz zatrudnienia oraz w oparciu o analizę sytuacji na rynku pracy. Grupami tymi są:

1. osoby zarejestrowane w Powiatowych Urzędach Pracy jako bezrobotne i poszukujące pracy,
2. osoby korzystające z pomocy społecznej i instytucji zajmujących się aktywizacją społeczno – gospodarczą,
3. osoby fizyczne zamierzające rozpocząć działalność gospodarczą,
4. osoby powracające na rynek pracy po przerwie wynikającej z pobytu za granicą,
5. osoby powracające na rynek pracy po przerwie wynikającej ze szczególnej sytuacji życiowej,
6. beneficjenci wyróżnieni odpowiednio przez Program Operacyjny Kapitał Ludzki, ustawę o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz inne fundusze celowe,
7. inne osoby pozostające bez zatrudnienia i zainteresowane podjęciem pracy.

Spośród osób zarejestrowanych w Powiatowych Urzędach Pracy, szczególnego wsparcia w regionie wymagają następujące grupy:

- bezrobotni do 25 roku życia,
- bezrobotni absolwenci szkół oraz uczelni wyższych do 27 roku życia,
- długotrwale bezrobotni oraz kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka,
- bezrobotni, którzy utracili pracę w wyniku zwolnień grupowych,
- osoby bezrobotne w starszych grupach wiekowych tj. powyżej 50 lat,
- bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych, bez doświadczenia zawodowego lub bez wykształcenia średniego,
- bezrobotni samotnie wychowujący co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia,
- bezrobotni, którzy po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęli zatrudnienia,
- bezrobotne osoby niepełnosprawne,
- osoby poszukujące pracy, w tym zwłaszcza wymagające wsparcia w formie kształcenia ustawicznego umożliwiającego podwyższenie bądź nabycie określonych kwalifikacji zawodowych i kompetencji.

Adresatami działań regionalnej polityki rynku pracy będą także przedsiębiorcy tworzący nowe miejsca pracy oraz pracodawcy i pracownicy przedsiębiorstw, które wdrażają procesy adaptacyjne i modernizacyjne.

Wsparciem w województwie zachodniopomorskim powinny zostać objęte również instytucje i organizacje wpływające na politykę zatrudnienia i rozwój zasobów ludzkich oraz działające na rzecz grup i osób uznanych za priorytetowe. W szczególności są to:

- publiczne służby zatrudnienia,
- Ochotnicze Hufce Pracy,
- agencje zatrudnienia,
- instytucje szkoleniowe,
- instytucje dialogu społecznego,
- instytucje partnerstwa lokalnego,
- instytucje pomocy społecznej i pomocy rodzinie,
- instytucje i placówki prowadzące działalność edukacyjną,
- grupy inicjatyw lokalnych.

3.4 Priorytetowe obszary działań regionalnej polityki na rzecz zatrudnienia w 2012 roku

Kluczowe obszary działań przyjęte w RPDZ/2012 zostały sformułowane w oparciu o diagnozę sytuacji na zachodniopomorskim rynku pracy, zgłoszone przez partnerów społecznych planowane zadania i działania na rzecz zatrudnienia oraz dotychczasowe efekty działań podejmowanych w latach ubiegłych. Określone w planie strategiczne kierunki działań wpisują się w priorytety i zasadnicze zadania zawarte w Krajowym Planie Działań na Rzecz Zatrudnienia na lata 2012 – 2014. Dokument powstał przy współpracy z powiatowymi urzędami pracy oraz partnerami społecznymi.

Podstawowe cele RPDZ na rok 2012:

- dążenie do wzrostu zatrudnienia i podniesienie jego jakości,
- ograniczanie skutków bezrobocia,
- ograniczanie skutków spowolnienia gospodarczego w regionie,
- poprawa jakości kapitału ludzkiego z uwzględnieniem potrzeb rynku pracy.

Poniżej przedstawiono priorytetowe obszary działań na rzecz zatrudnienia w regionie w 2012 roku.

3.4.1 Kompleksowe wsparcie osób pozostających bez zatrudnienia na regionalnym rynku pracy

Cel: Podniesienie poziomu aktywności zawodowej oraz wsparcie powrotu na rynek pracy osób pozostających bez zatrudnienia, ze szczególnym uwzględnieniem grup osób wymienionych w art. 49 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy

Planowane działania

Osoby pozostające bez zatrudnienia będą miały możliwość skorzystania w 2012 roku z oferowanych usług oraz aktywnych i pasywnych form przeciwdziałania bezrobociu. Beneficjenci zostaną objęci usługami pośrednictwa pracy, poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej, a także skorzystają z pomocy w aktywnym poszukiwaniu pracy. W ramach prowadzonego poradnictwa zawodowego zainteresowane osoby będą miały możliwość zbadania własnych predyspozycji zawodowych dzięki oferowanym odpowiednim testom. Osoby spełniające określone kryteria otrzymają zasiłki

dla bezrobotnych w celu zniwelowania skutków utraty pracy bądź innych źródeł dochodów. W 2012 roku osoby bezrobotne skorzystają również z wielu instrumentów rynku pracy, m. in. będą to: staże, szkolenia, prace interwencyjne, dodatki aktywizacyjne, prace społecznie – użyteczne, dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej, zwroty kosztów dojazdu bądź zakwaterowania. Pracodawcy planujący zatrudnić osoby bezrobotne także skorzystają z określonych form pomocy (np. dofinansowanie wyposażenia miejsca pracy, refundacja kosztów zatrudnienia bezrobotnego).

Realizowane będą również kompleksowe programy / działania obejmujące określone formy wsparcia, skierowane do określonych grup bezrobotnych. Wiele projektów w omawianym obszarze zrealizowanych zostanie w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, wśród których zdecydowana większość będzie dotyczyć priorytetu VI PO KL - działanie 6.1, oraz priorytetu VIII PO KL - działanie 8.1. Kompleksowe działania obejmujące wiele form pomocowych charakteryzują się większą skutecznością w osiąganiu zamierzonych celów.

Narzędzia realizacji

Realizacja działań w omawianym obszarze będzie odbywać się poprzez wykonanie zapisów Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki

Uczestnicy

Osoby bezrobotne zarejestrowane w urzędach pracy w woj. zachodniopomorskim, pracodawcy

Przewidywane efekty

Przewiduje się, że po skorzystaniu z oferowanych form pomocy wiele osób bezrobotnych:

- uzyska zatrudnienie,
- zdobędzie doświadczenie zawodowe,
- nabędzie nowe kwalifikacje zawodowe, uaktualni bądź podniesie posiadane kwalifikacje,
- poszerzy wiedzę z danej dziedziny,
- uzyska zaświadczenie, certyfikat, dyplom,
- nabędzie umiejętność poszukiwania pracy,

- uzyska pomoc w określeniu własnych predyspozycji zawodowych,
- uzyska informację o sytuacji na regionalnym i lokalnym rynku pracy,
- uzyska informację o zawodach nadwyżkowych i deficytowych w regionie,
- rozpocznie działalność gospodarczą.

Wskaźniki produktu

1. liczba osób bezrobotnych, które skorzystały z usług poradnictwa indywidualnego (wielkość planowana do osiągnięcia w 2012 roku – 15 250),
2. liczba osób bezrobotnych, które rozpoczęły szkolenia (wielkość planowana – 2 596),
3. liczba osób bezrobotnych, które rozpoczęły staż (wielkość planowana – 4 551),
4. liczba osób bezrobotnych, które rozpoczęły prace interwencyjne (wielkość planowana – 1 967),
5. liczba osób bezrobotnych, które rozpoczęły roboty publiczne (wielkość planowana – 1 721),
6. liczba osób bezrobotnych, które rozpoczęły prace społecznie użyteczne (wielkość planowana – 3 708).

Wskaźniki rezultatu (nie określono wielkości planowanych w 2012 roku)

1. liczba osób bezrobotnych, które podjęły pracę po skorzystaniu z usług poradnictwa indywidualnego,
2. liczba osób bezrobotnych, które podjęły pracę w trakcie lub po ukończeniu szkolenia,
3. liczba osób bezrobotnych, które podjęły pracę w trakcie lub po ukończeniu stażu,
4. liczba osób bezrobotnych, które podjęły pracę w trakcie lub po pracach interwencyjnych,
5. liczba osób bezrobotnych, które podjęły pracę w trakcie lub po robotach publicznych,
6. liczba osób bezrobotnych, które podjęły pracę w trakcie lub po ukończeniu prac społecznie użytecznych.

Realizatorzy zadania

PUP, WUP – Instytucja Pośrednicząca

Źródło finansowania

FP, PO KL

3.4.2 Integracja zawodowa osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym

Cel: Zwiększenie aktywności zawodowej osób zaliczanych do grup szczególnego zagrożenia marginalizacją społeczną poprzez realizację określonych form pomocy, wsparcie powrotu na rynek pracy osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym

Planowane działania

Kontynuacja realizacji projektów systemowych przez Ośrodki Pomocy Społecznej oraz Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie w ramach Działania 7.1 PO KL, Poddziałanie 7.1.1 i 7.1.2. Uczestnicy projektów będą mieli możliwość skorzystania z wielu form wsparcia, do których należy zaliczyć m. in:

- szkolenia i kursy zawodowe,
- nauka języków obcych,
- doradztwo zawodowe w zakresie aktywnego poszukiwania pracy,
- zajęcia z zakresu profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy,
- zajęcia z zakresu podniesienia kompetencji i umiejętności społecznych, wsparcie psychologiczne,
- zajęcia z zakresu podstaw obsługi komputera,
- udzielanie pierwszej pomocy przedmedycznej,
- zajęcia z zakresu rozwiązywania problemów rodzinnych i wychowawczych,
- zajęcia z zakresu gospodarowania budżetem domowym,
- szkolenia z zakresu podstaw przedsiębiorczości.

Narzędzia realizacji

Projekty systemowe realizowane w ramach Priorytetu VII PO KL: działanie 7.1, poddziałanie 7.1.1 – „Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej”, poddziałanie 7.1.2 – „Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji przez powiatowe centra pomocy rodzinie”

Uczestnicy

Osoby spełniające łącznie trzy warunki: korzystanie ze świadczeń pomocy społecznej, wiek aktywności zawodowej (15-64 lata), niezatrudnieni lub zatrudnieni zagrożeni

wykluczeniem społecznym z co najmniej jednego powodu spośród wskazanych w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2004 r. Nr 64 poz. 593 z późn. zm.); otoczenie osób wykluczonych społecznie w zakresie wsparcia towarzyszącego; jednostki organizacyjne pomocy społecznej i ich pracownicy – w zakresie upowszechniania pracy socjalnej.

Przewidywane efekty

Formy wsparcia dostępne w ramach realizowanych projektów przyczynią się do zwiększenia aktywności i integracji zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Osoby uczestniczące w projektach zdobędą określone kwalifikacje zawodowe oraz nabędą umiejętności radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych. Podejmowane działania umożliwią powrót na rynek pracy osób wykluczonych oraz wzmocnią ich integrację ze społeczeństwem.

Wskaźniki produktu

1. liczba klientów instytucji pomocy społecznej, którzy zakończyli udział w projektach dotyczących aktywnej integracji (wielkość planowana do osiągnięcia do końca 2012 roku – 12 834),
2. liczba klientów instytucji pomocy społecznej objętych kontraktami socjalnymi w ramach realizowanych projektów (wielkość planowana do osiągnięcia do końca 2012 roku – 16 032).

Wskaźniki rezultatu

1. odsetek klientów instytucji pomocy społecznej, którzy zostali objęci kontraktami socjalnymi (wielkość planowana do osiągnięcia do końca 2012 roku – 8,00%),
2. odsetek klientów instytucji pomocy społecznej będących w wieku aktywności zawodowej i niepracujących, którzy w ramach Priorytetu zostali objęci działaniami aktywnej integracji (wielkość planowana do osiągnięcia do końca 2012 r. – 11,00%)

Realizatorzy zadania

OPS, PCPR, WUP – Instytucja Pośrednicząca

Źródło finansowania

PO KL

3.4.3 Upowszechnienie kształcenia osób dorosłych

Cel: Zwiększenie uczestnictwa osób dorosłych w edukacji formalnej i pozaformalnej, podniesienie jakości i dostępności oferty edukacyjnej dla dorosłych, zwiększanie świadomości mieszkańców regionu o zaletach wynikających z podnoszenia kwalifikacji i kompetencji zawodowych

Planowane działania

Zwiększeniu zainteresowania osób dorosłych zdobyciem, uzupełnieniem bądź podwyższeniem wykształcenia ogólnego lub kwalifikacji zawodowych będą służyły działania promocyjno – informacyjne zachęcające do skorzystania z określonych ofert kształcenia. W 2012 roku będą realizowane projekty w ramach PO KL, dzięki którym zainteresowane osoby dorosłe skorzystają z usług doradczych w zakresie wyboru odpowiedniej oferty edukacyjno – szkoleniowej, a także będą miały możliwość uczestniczenia w określonych formach kształcenia oraz korzystania z programów potwierdzania odpowiednich efektów uczenia się uzyskanych w sposób pozaformalny i nieformalny. Realizowane będą również projekty dotyczące wsparcia szkół dla dorosłych, placówek kształcenia ustawicznego, praktycznego i doskonalenia zawodowego w zakresie kształcenia formalnego, ukierunkowane m. in. na dostosowywanie oferty edukacyjnej do potrzeb regionalnego i lokalnego rynku pracy, podwyższanie jakości oferty edukacyjnej, rozwój innowacyjnych form kształcenia ustawicznego, w tym również w formie e-learningu.

Osoby zarejestrowane w urzędach pracy będą miały możliwość podwyższenia bądź uzupełnienia kwalifikacji i kompetencji zawodowych dzięki oferowanym przez publiczne służby zatrudnienia określonym formom wsparcia, do których należy zaliczyć przede wszystkim szkolenia, kursy oraz studia podyplomowe. Osoby bezrobotne, które w okresie 12 miesięcy od dnia zarejestrowania podejmą dalszą naukę, będą mogły ubiegać się o przyznanie stypendium. Doradcy zawodowi będą służyli pomocą w zakresie informacji o możliwościach skorzystania z oferowanych form wsparcia.

Jesienią 2012 roku zorganizowane zostaną IV Targi Edukacyjne Szkół Wyższych i Policealnych „Edukacja dla każdego!” promujące ideę kształcenia przez całe życie. Targi przybliżą zainteresowanym kontynuowaniem nauki dorosłym oraz młodzieży szkół ponadgimnazjalnych ofertę edukacyjną szkół wyższych i policealnych z terenu województwa zachodniopomorskiego.

Narzędzia realizacji

Projekty konkursowe realizowane w ramach Priorytetu IX PO KL, działanie 9.6 – upowszechnienie uczenia się dorosłych, a także poprzez wykonanie zapisów ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy

Uczestnicy

Osoby w wieku 25 – 64 lat, osoby nie uczące się w wieku 18 – 24 lat, placówki kształcenia ustawicznego i praktycznego, ośrodki dokształcania i doskonalenia zawodowego, szkoły policealne, partnerzy społeczno – gospodarczy, pracodawcy, osoby bezrobotne i poszukujące pracy

Przewidywane efekty

Działania promocyjno – informacyjne przyczynią się do wzrostu zainteresowania osób dorosłych zdobyciem lub podwyższeniem wykształcenia ogólnego bądź kwalifikacji zawodowych. Wzrośnie świadomość społeczna dotycząca rangi posiadanego wykształcenia i kwalifikacji zawodowych. Wiele osób skorzysta z oferowanych form kształcenia w ramach uczestnictwa w realizowanych projektach. Formy wsparcia w omawianym obszarze spowodują, iż wiele osób zdobędzie lub uzupełni już posiadane wykształcenie i kwalifikacje zawodowe. Osoby potrzebujące wsparcia w zakresie informacji o możliwościach skorzystania z form kształcenia skorzystają z usług doradczych. Osobom bezrobotnym i poszukującym pracy doradcy zawodowi wskażą optymalne kierunki i formy kształcenia w kontekście zarówno własnych predyspozycji zawodowych, jak i potrzeb regionalnego rynku pracy. Osoby zarejestrowane w urzędach pracy skorzystają również z oferowanych form dokształcania. Wsparcie szkół dla dorosłych, placówek kształcenia ustawicznego, praktycznego i doskonalenia zawodowego sprzyjać będzie poprawie jakości świadczonych usług oraz modyfikacji oferty kształcenia do potrzeb lokalnego rynku pracy.

Wskaźniki produktu

1. liczba osób dorosłych w wieku 25 – 64 lata, które uczestniczyły w kształceniu ustawicznym w ramach Priorytetu (wielkość docelowa wskaźnika na cały okres programowania – 6 217),
2. liczba osób dorosłych, które skorzystały z usług doradztwa edukacyjno – szkoleniowego (wielkość docelowa – nie określono),

3. liczba osób bezrobotnych i poszukujących pracy, które uzyskały dofinansowanie studiów podyplomowych w ramach środków z Funduszu Pracy (wielkość planowana – 80).

Wskaźniki rezultatu

1. odsetek osób w wieku 25 – 64 lat, które uczestniczyły w kształceniu ustawicznym w stosunku do całkowitej liczby osób w tej grupie wiekowej (wielkość docelowa wskaźnika na cały okres programowania – 1%).

Realizatorzy zadania

Podmioty realizujące projekty w ramach działania 9.6 PO KL, PUP, WUP – Instytucja Pośrednicząca

Źródło finansowania

PO KL, FP

3.4.4 Promocja i wspieranie przedsiębiorczości

Cel: Promocja oraz wspieranie inicjatyw i rozwiązań zmierzających do tworzenia nowych miejsc pracy oraz budowy postaw kreatywnych służących rozwojowi przedsiębiorczości i samozatrudnienia. Rozwój aktywności zawodowej mieszkańców regionu w obszarze przedsiębiorczości.

Planowane działania

Działania w zakresie promocji postaw przedsiębiorczych i samozatrudnienia będą prowadzone poprzez kampanie informacyjne oraz spotkania i warsztaty grupowe. Zainteresowane osoby będą miały możliwość skorzystania z odpowiednich szkoleń umożliwiających uzyskanie wiedzy z zakresu przedsiębiorczości oraz nabycie praktycznych umiejętności związanych z założeniem i prowadzeniem działalności gospodarczej. W ramach działań w omawianym obszarze osoby spełniające określone kryteria otrzymają jednorazowe dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej. W przyszłości osoby te zostaną otoczone kompleksowym wsparciem w zakresie doradztwa, szkoleń i pomocy w trakcie prowadzenia własnej działalności. Pracodawcy zamierzający zatrudnić osoby bezrobotne będą mieli możliwość ubiegania się

o dofinansowanie wyposażenia stanowiska pracy oraz o refundację kosztów zatrudnienia osoby bezrobotnej.

Wiele działań ułatwiających powstawanie nowych przedsiębiorstw będzie realizowanych w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki – Priorytet VI, działanie 6.2 „Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia”. Realizowane kompleksowe projekty będą obejmowały wiele instrumentów wsparcia w omawianym obszarze, m. in. doradztwo, szkolenia, dotacje, wsparcie pomostowe, konsultacje w trakcie prowadzenia własnej działalności.

Narzędzia realizacji

Realizacja wyżej wymienionych form wsparcia w obszarze przedsiębiorczości będzie odbywać się poprzez wykonanie zapisów Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki: Priorytet VI, działanie 6.2 „Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia”

Uczestnicy

Osoby bezrobotne lub poszukujące pracy zainteresowane rozpoczęciem własnej działalności gospodarczej; osoby znajdujące się w szczególnej sytuacji na rynku pracy; osoby pracujące zainteresowane uczestnictwem w projektach pobudzających aktywność zawodową w obszarze przedsiębiorczości; pracownicy naukowci, studenci i absolwenci (planujący działalność w ramach innowacyjnej przedsiębiorczości); pracodawcy zamierzający skorzystać z refundacji kosztów wyposażenia stanowiska pracy lub refundacji kosztów zatrudnienia osób bezrobotnych

Przewidywane efekty

Realizacja opisanych działań spowoduje wzrost zainteresowania możliwością rozpoczęcia i prowadzenia własnej działalności gospodarczej. Zainteresowane osoby wezmą udział w szkoleniach z zakresu przedsiębiorczości, gdzie uzyskają niezbędną wiedzę i umiejętności praktyczne dotyczące założenia działalności gospodarczej. Usługi doradcze przyczynią się do podwyższenia zdolności interpersonalnych, organizacyjnych i przedsiębiorczych wśród uczestników. Dzięki udzielanym dotacjom na rozpoczęcie działalności gospodarczej, dokonywanym refundacjom wyposażenia stanowisk pracy oraz refundacjom kosztów zatrudnienia wiele osób bezrobotnych uzyska zatrudnienie.

Wskaźniki produktu

1. liczba osób skierowanych na szkolenia i kursy z zakresu przedsiębiorczości (wielkość planowana – 1 562),
2. liczba osób, którym udzielono dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej (wielkość planowana – 944),
3. liczba udzielonych refundacji na wyposażenie bądź doposażenie stanowiska pracy (wielkość planowana – 515).

Wskaźniki rezultatu

1. liczba osób, które uzyskały zatrudnienie dzięki otrzymaniu dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej (wielkość planowana – 944),
2. liczba osób, które uzyskały zatrudnienie dzięki wsparciu pracodawców poprzez wyposażenie bądź doposażenie stanowiska pracy (wielkość planowana – 515).

Realizatorzy zadania

PUP, podmioty realizujące projekty w ramach działania 6.2 PO KL, WUP – Instytucja Pośrednicząca

Źródło finansowania

FP, PO KL

3.4.5 Wzmocnienie zdolności adaptacyjnych pracowników i przedsiębiorstw

Cel: Podnoszenie kompetencji i umiejętności pracowników i pracodawców, wyższa jakość zasobów pracy w województwie

Planowane działania

Realizacja projektów konkursowych w ramach działania 8.1 PO KL, poddziałanie 8.1.1 – wspieranie rozwoju kwalifikacji zawodowych i doradztwo dla przedsiębiorstw. W ramach projektów planuje się realizację następujących działań:

- ogólne i specjalistyczne szkolenia oraz doradztwo związane ze szkoleniami dla kadr zarządzających i pracowników mikro, małych i średnich przedsiębiorstw w zakresie zgodnym ze zdiagnozowanymi potrzebami przedsiębiorstw i formie odpowiadającej możliwościom organizacyjno – technicznym przedsiębiorstwa,

- doradztwo dla mikro, małych i średnich przedsiębiorstw, w tym dla osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą.

Narzędzia realizacji

Realizacja projektów konkursowych w ramach Priorytetu VIII Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, działanie 8.1 – Rozwój pracowników i przedsiębiorstw w regionie, poddziałanie 8.1.1 – Wspieranie rozwoju kwalifikacji zawodowych i doradztwo dla przedsiębiorstw.

Uczestnicy

Mikro, mali i średni przedsiębiorcy i ich pracownicy

Przewidywane efekty

Realizowane formy wsparcia przyczynią się do rozwoju zasobów ludzkich w regionie. Służyć temu będą działania mające na celu rozwój osobisty pracowników poprzez podnoszenie ich kwalifikacji zawodowych, jak i przedsiębiorców (szkolenia, doradztwo). Realizacja działań w omawianym obszarze spowoduje rozwój przedsiębiorczości w regionie. Osoby prowadzące działalność gospodarczą otrzymają wsparcie doradcze w zakresie m. in. ekonomii, finansów, rachunkowości.

Wskaźniki produktu

1. liczba przedsiębiorstw, które zostały objęte wsparciem w zakresie projektów szkoleniowych (wielkość docelowa dla działania 8.1 na cały okres programowania – 7 645),
2. liczba pracujących osób dorosłych, które zakończyły udział w projektach szkoleniowych (wielkość docelowa dla działania 8.1 na cały okres programowania – 15 097).

Wskaźniki rezultatu

1. odsetek przedsiębiorstw, których pracownicy zakończyli udział w szkoleniach w ramach projektu – w ogólnej liczbie aktywnych przedsiębiorstw (wielkość docelowa dla działania 8.1 na cały okres programowania – 6%).

Realizatorzy zadania

Podmioty realizujące projekty w ramach poddziałania 8.1.1 PO KL, WUP – Instytucja Pośrednicząca

Źródło finansowania

PO KL, środki własne instytucji realizujących projekty

3.4.6 Świadczenie usług poradnictwa zawodowego, informacji zawodowej oraz pomocy w aktywnym poszukiwaniu pracy

Cel: Realizacja całościowego poradnictwa zawodowego opartego na założeniu ciągłości indywidualnego rozwoju kariery zawodowej jednostki; wsparcie dążeń osób bezrobotnych, poszukujących pracy i innych w uzyskaniu satysfakcjonującego zatrudnienia poprzez udostępnianie w ramach CliPKZ usług poradnictwa zawodowego; upowszechnianie informacji na temat dostępu do rynku edukacyjnego, zawodowego oraz usług poradnictwa zawodowego; przeciwdziałanie bezrobociu poprzez wsparcie i współpracę z pracodawcami

Planowane działania

Działania w omawianym obszarze polegały będą na realizacji specjalistycznych usług poradnictwa zawodowego świadczonych na terenie województwa zachodniopomorskiego w formie wewnętrznych (w siedzibie WUP) bądź zewnętrznych porad indywidualnych oraz porad grupowych. Realizowane będą również usługi poradnictwa na odległość polegającego na telefonicznym lub elektronicznym kontakcie klienta z doradcą zawodowym.

W ramach świadczonych usług poradnictwa indywidualnego wykorzystywane będą standaryzowane narzędzia diagnozy zawodowej ułatwiające wybór zawodu, zmianę kwalifikacji, podjęcie lub zmianę zatrudnienia, takie jak: Kwestionariusz Zainteresowań Zawodowych, test Performen-Se, Bateria testów Uzdolnień Ogólnych, Wielowymiarowy Kwestionariusz Preferencji oraz inne testy psychologiczne.

Realizacja zadań w zakresie poradnictwa grupowego będzie polegała na prowadzeniu zajęć warsztatowych w celu zmotywowania uczestników do aktywnego i skutecznego poszukiwania zatrudnienia. W ramach prowadzonych działań będą realizowane zajęcia dotyczące:

- rozmów kwalifikacyjnych (przygotowanie do rozmowy, rozmowa kwalifikacyjna),

- stresu i asertywności, poczucia własnej wartości,
- podstawowej obsługi komputera i internetu (w tym nauka pisania życiorysu i listu motywacyjnego na komputerze),
- autoprezentacji (metody poszukiwania pracy, autoprezentacja),
- tworzenia dokumentów aplikacyjnych,
- przedsiębiorczości – narodziny firmy – krok po kroku,
- aktywizacji zawodowej,
- badań predyspozycji zawodowych.

Z myślą o młodzieży planuje się organizację kolejnej edycji „Ogólnopolskiego Tygodnia Kariery”, inicjatywy Stowarzyszenia Doradców Szkolnych i Zawodowych Rzeczypospolitej Polskiej pod patronatem honorowym Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej oraz Ministerstwa Edukacji Narodowej. Przedsięwzięcie to zakłada podejmowanie regionalnych i lokalnych działań na rzecz rozwoju poradnictwa zawodowego, propagowania idei świadomego planowania kariery zawodowej oraz wspierania środowisk doradców zawodowych. Inicjatywa ta skierowana jest do uczniów, studentów, a także osób dorosłych.

Działania w omawianym obszarze będą realizowane również poza siedzibą CliPKZ w Szczecinie i Koszalinie. W ramach odbywających się imprez masowych prowadzone będą m. in. konsultacje indywidualne, spotkania informacyjne, pomoc w określaniu preferencji zawodowych, zajęcia warsztatowe dot. planowania kariery zawodowej.

W ramach usług kierowanych do młodzieży niepełnosprawnej prowadzone będą zajęcia informacyjno – warsztatowe, których celem będzie przygotowanie uczniów do świadomego wyboru zawodu, kierunku kształcenia i wejścia na rynek pracy oraz zapoznanie się z zasadami funkcjonowania Powiatowego i Wojewódzkiego Urzędu Pracy.

Pomocą doradczą objęte będą także inne grupy wymagające szczególnego wsparcia na rynku pracy, jak osadzeni i opuszczający zakłady karne. Nadal kontynuowana będzie współpraca z Zakładami Karnymi w Koszalinie, Starym Bornem, Aresztem Śledczym w Koszalinie i Aresztem Śledczym w Szczecinie, mająca na celu przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób, które przygotowują się do opuszczenia placówki po odbyciu kary, poprzez przygotowanie ich do ponownego wejścia i funkcjonowania na rynku pracy. W Zakładach Karnych prowadzone będą Zajęcia Aktywizacyjne oraz zajęcia Klubu Pracy zgodnie z nowym podręcznikiem „Szukam Pracy”, celem których będzie wyrównywanie szans na adaptację zawodową oraz kształtowanie aktywnych

postaw na rynku pracy, kreowanie działań przedsiębiorczych i wsparcie doradcze. Ponadto, przekazywane będą informacje dotyczące wymagań lokalnego, krajowego i zagranicznego rynku pracy, metod i technik poszukiwania pracy, możliwości korzystania ze wsparcia instytucji rynku pracy i ośrodków pomocy społecznej.

W ramach współpracy z Ośrodkami Pomocy Społecznej, Centrami i Klubami Integracji Społecznej planuje się zogniskowanie działań z zakresu aktywizacji zawodowej i społecznej na osobach znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji, np. zagrożonych wykluczeniem społecznym, niepełnosprawnych, matek powracających na rynek pracy, osób powyżej 45 lat. Osoby te zostaną objęte zindywidualizowanym wsparciem, którego efektem będzie opracowanie Indywidualnych Planów Działania i podejmowanie satysfakcjonujących wyborów zawodowych.

W 2012 roku prowadzona będzie również współpraca z instytucjami rynku pracy i oświaty w celu integrowania działań doradczych kierowanych do różnych grup odbiorców. Łączenie działań doradców zawodowych z wielu instytucji będzie miało na celu budowę lokalnej sieci efektywnej współpracy, wymiany doświadczeń i dobrych praktyk oraz wdrażanie nowych metod pracy doradców zawodowych.

W zakresie rozwoju usług informacji zawodowej realizowane będą w 2012 roku następujące działania:

- gromadzenie, przetwarzanie i udostępnianie klientom CliPKZ zaktualizowanych Teczek Informacji o Zawodach, ulotek informacyjnych związanych z tematyką rynku pracy;
- przygotowanie lokalnych informacji o szkołach wyższych, policealnych, ponadgimnazjalnych;
- przygotowanie bieżących materiałów informacyjnych w formie broszur i ulotek zgodnie z potrzebami usługobiorców;
- przekazywanie w formie konwencjonalnej i internetowej informacji związanych ze światem pracy, które będzie można wykorzystać w procesie planowania kariery zawodowej;
- udział kadr CliPKZ w organizowanych przez różne instytucje targach, seminariach, spotkaniach poświęconych problematyce zawodoznawstwa, poradnictwa zawodowego i rynku pracy;

- w ramach Ogólnopolskiego Tygodnia Kariery, tak jak w latach poprzednich, realizowane będą spotkania informacyjne na temat rynku pracy, zawodów przyszłości, szkoleń i kursów oraz usług instytucji rynku pracy.

Centra Informacji i Planowania Kariery Zawodowej będą również wspierały pracodawców oraz powiatowe urzędy pracy w zakresie świadczenia usług poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej. W 2012 r. realizowane będą następujące działania:

- pomoc pracodawcom w doborze odpowiednich pracowników spośród bezrobotnych i poszukujących pracy;
- możliwość udostępnienia zasobów informacji niezbędnych do tworzenia opisu stanowisk pracy;
- udzielanie pomocy w określeniu wymagań dotyczących stanowiska pracy;
- udostępnianie sali do rozmów kwalifikacyjnych;
- badania przydatności zawodowej kandydatów do pracy, przy pomocy testów psychologiczno – diagnostycznych;
- pomoc pracodawcom i wsparcie w rozwoju zawodowym pracodawcy i jego pracowników poprzez udzielanie porad zawodowych;
- przygotowanie pełnego pakietu informacyjnego o zasadach pośrednictwa pracy oraz możliwości uzyskania tej pomocy we właściwym powiatowym urzędzie pracy;
- udzielanie pomocy w organizacji lub współorganizacji targów pracy dla pracodawców z terenu działania co najmniej dwóch powiatowych urzędów pracy.

W omawianym obszarze będą realizowane także działania polegające na organizowaniu szkoleń, seminariów, wizyt studyjnych oraz spotkań dla kluczowych pracowników PSZ woj. zachodniopomorskiego oraz tworzeniu profesjonalnego zaplecza metodycznego dla doradców zawodowych oraz innych pracowników Powiatowych Urzędów Pracy. W ramach realizacji projektu „Piramida kompetencji” Zespół Centrum Metodycznego planuje dla kluczowych pracowników PUP zorganizować:

1. spotkania tematyczne dot. m. in.: aktywizacji osób niepełnosprawnych, narzędzi i metod wykorzystywanych przez doradców zawodowych w poradnictwie zawodowym, prowadzenia działalności gospodarczej, metod stosowanych w rekrutacji i selekcji pracowników;

2. seminaria dot. profilu pracownika PUP i portretu psychologicznego osoby bezrobotnej oraz eurodoradztwa lub doradztwa międzykulturowego;
3. wizyty studyjne dot. m. in. niemieckich rozwiązań w zakresie prywatyzacji usług rynku pracy, wizyty w PUP oraz innych instytucjach w regionie realizujących zadania na rzecz aktywacji;

Narzędzia realizacji

Realizacja zapisów ustawy z dn. 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy; rozporządzenie w sprawie standardów i warunków prowadzenia usług rynku pracy z dn. 14.09.2010 r. z późn. zm.; standaryzowane metody i narzędzia diagnozowania ułatwiające wybór lub zmianę zawodu bądź podjęcie zatrudnienia

Uczestnicy

Osoby bezrobotne lub poszukujące pracy, osadzeni i opuszczający zakłady karne, młodzież, osoby niepełnosprawne, osoby zainteresowane usługami doradczymi, pracodawcy i ich pracownicy, Powiatowe Urzędy Pracy zainteresowane wsparciem ze strony WUP, kadra PSZ

Przewidywane efekty

Klienci korzystający z usług poradnictwa indywidualnego lub grupowego w ramach działań CliPKZ zdobędą praktyczne umiejętności poszukiwania pracy oraz wykształcą w sobie aktywne postawy ułatwiające poruszanie się po rynku pracy i podejmowanie indywidualnych decyzji edukacyjnych i zawodowych. Przeprowadzone zajęcia w zakresie rozwoju osobistego podniosą atrakcyjność uczestniczących w nich osób w oczach potencjalnych pracodawców.

Rezultatem współpracy Centrum z instytucjami i organizacjami, które realizują usługi poradnictwa zawodowego, będzie usprawnienie systemu pomocy oraz szerokie wsparcie osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy, często zagrożonych trwałym bezrobociem i wykluczeniem społecznym.

Odbiorcy usług CliPKZ w zakresie informacji zawodowej poszerzą wiedzę nt. świata zawodów, szeroko rozumianych potrzeb rynku pracy, możliwości zdobywania i podnoszenia kwalifikacji zawodowych. Dzięki temu zwiększą swoją świadomość na temat roli kształcenia we współczesnym świecie.

Pracodawcy i ich pracownicy otrzymają pełne wsparcie ze strony CliPKZ w zakresie świadczenia usług poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej.

Efektem finalnym realizacji projektu „Piramida kompetencji” będzie poprawa wizerunku i jakości usług świadczonych przez PSZ poprzez wzrost kompetencji pracowników mających bezpośredni wpływ na obsługę klientów urzędów pracy. Ponadto, działania podejmowane w ramach projektu spowodują wzrost integracji środowiska pracowników PSZ i wzajemną wymianę doświadczeń.

Wskaźniki produktu

1. liczba osób, które skorzystały z usługi indywidualnego poradnictwa zawodowego (wielkość planowana – 800),
2. liczba osób, które skorzystały z usługi grupowego poradnictwa zawodowego (wielkość planowana – 500),
3. liczba przeprowadzonych indywidualnych rozmów doradczych (wielkość planowana – 1 250),
4. liczba wykonanych testów w zakresie diagnozy zawodowej (wielkość planowana – 280),
5. liczba przeprowadzonych zajęć poradnictwa grupowego i zajęć aktywizacyjnych (wielkość planowana – 75).

Realizatorzy zadania

WUP – CliPKZ w Szczecinie i Koszalinie, Centrum Metodyczne; ponadto: Powiatowe Urzędy Pracy, Centra Aktywizacji Zawodowej, Zakłady Karne, Ośrodki Aktywizacji Zawodowej, Akademickie Biura Karier, Poradnie Psychologiczno- Pedagogiczne, Ośrodki Pomocy Społecznej, Gminne Centra Informacji

Źródło finansowania

Budżet WUP, FP, PO KL

3.4.7 Prowadzenie badań i analiz oraz diagnozowanie regionalnego rynku pracy

Cel: Prowadzenie, publikowanie i upowszechnianie badań i analiz na regionalnym rynku pracy, monitorowanie i udostępnianie wskaźników i zmiennych z zakresu regionalnego rynku pracy, systematyczna obserwacja rynku pracy pod kątem kształtowania się popytu i podaży siły roboczej w przekroju zawodowym

Planowane działania

Działania w omawianym obszarze będą realizowane przez wyspecjalizowane komórki Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Szczecinie – *Wydział Badań i Analiz* oraz funkcjonujące w ramach tego wydziału *Zachodniopomorskie Obserwatorium Rynku Pracy*, a także przez *Wydział Polityki Rynku Pracy*. Wiele zadań zostanie zrealizowanych dzięki współpracy z Powiatowymi Urzędami Pracy.

W 2012 roku zostaną przeprowadzone m. in. następujące badania i analizy:

1. „Analiza rynku pracy województwa zachodniopomorskiego w 2011 roku” ,
2. „Bezrobotni niepełnosprawni i niepełnosprawni poszukujący pracy niepozostający w zatrudnieniu w woj. zachodniopomorskim – 2011 rok”,
3. „Sytuacja młodzieży na rynku pracy w woj. zachodniopomorskim w 2011 roku”,
4. „Poradnictwo zawodowe w 2011 roku”,
5. „Osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy woj. zachodniopomorskiego w 2011 roku”,
6. „Analiza rynku pracy woj. zachodniopomorskiego w I kwartale 2012 roku”,
7. „Bezrobotni niepełnosprawni i niepełnosprawni poszukujący pracy niepozostający w zatrudnieniu w woj. zachodniopomorskim w I półroczu 2012 roku”,
8. „Bezrobocie w województwie zachodniopomorskim na poziomie gminnym”.

W ramach funkcjonowania *Zachodniopomorskiego Obserwatorium Rynku Pracy* realizowane będą m. in. następujące działania:

1. opracowanie raportów pobadwczych: „Oczekiwania zachodniopomorskich pracodawców odnośnie pożądaných kwalifikacji pracowników”, „Analiza skuteczności oddziaływania na wojewódzki rynek pracy wybranych programów rynku pracy”, „Sytuacja społeczno – zawodowa osób bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy woj. zachodniopomorskiego”.

2. monitorowanie, gromadzenie i udostępnianie najważniejszych wskaźników i zmiennych dot. regionalnego rynku pracy,
3. współpraca z partnerami zewnętrznymi realizującymi zadania w obszarze polityki rynku pracy poprzez badania i analizy.

Wydział Polityki Rynku Pracy planuje przygotować analizy konkretnych obszarów funkcjonowania regionalnego rynku pracy. W wyniku prowadzonych prac powstaną m. in. następujące dokumenty pobadawcze:

1. opracowanie analizujące strukturę ilościowo – kosztową i efektywność wydatkowania środków Funduszu Pracy na aktywizację bezrobotnych w latach 2010 – 2011,
2. opracowanie nt. udzielonych w latach 2009 – 2011 dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej,
3. opracowanie monitorujące staże w woj. zachodniopomorskim w latach 2010 – 2011,
4. opracowanie dotyczące szkoleń w woj. zachodniopomorskim,
5. opracowanie analizy oferty szkoleniowej instytucji wpisanych do rejestru instytucji szkoleniowych województwa zachodniopomorskiego,
6. opracowanie analizy służącej określeniu wykazu zawodów, w których za przygotowanie zawodowe młodocianych pracowników może być dokonywana refundacja, o której mowa w art. 12 ust. 6 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
7. pozyskanie planów szkoleń grupowych na rok 2012 z poszczególnych powiatowych urzędów pracy województwa zachodniopomorskiego,
8. monitoring szkoleń osób bezrobotnych i poszukujących pracy z terenu województwa zachodniopomorskiego, realizowanych w 2012 roku przez powiatowe urzędy pracy woj. zachodniopomorskiego.

Działania WUP w Szczecinie polegały będą również m. in. na tworzeniu kompleksowej bazy danych statystycznych dotyczących rynku pracy, opracowywaniu sprawozdań zbiorczych, udostępnianiu informacji ze zrealizowanych badań i analiz.

W 2012 roku będzie kontynuowane prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych na zachodniopomorskim rynku pracy. Na podstawie odpowiednich badań powstaną raporty: „*Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie*

zachodniopomorskim w roku 2011” oraz „Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie zachodniopomorskim w I półroczu 2012 roku”.

Narzędzia realizacji

Działania w omawianym obszarze będą realizowane poprzez wykonanie zapisów Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy

Uczestnicy

PUP, obserwatoria rynku pracy z Polski, instytucje rynku pracy, wszystkie podmioty i osoby fizyczne zainteresowane wynikami przeprowadzonych badań i analiz zachodniopomorskiego rynku pracy

Przewidywane efekty

Dostarczenie użytecznej wiedzy o sytuacji na rynku pracy ułatwiającej przygotowanie odpowiednich programów i działań na rzecz zatrudnienia na regionalnym rynku pracy. Przeprowadzone określone badania będą stanowiły rekomendacje dla lokalnej polityki rynku pracy na poziomie województwa i powiatów.

Systematycznie prowadzony monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych pozwala m. in. na określenie kierunków i natężenia zmian zachodzących w strukturze zawodowo – kwalifikacyjnej na lokalnym rynku pracy, określenie odpowiednich kierunków szkolenia bezrobotnych oraz bieżącą korektę poziomu, struktury i treści kształcenia zawodowego. Będzie on również stanowił cenne źródło informacji dla młodzieży stojącej przed koniecznością wyboru dalszego kierunku kształcenia.

Wskaźniki produktu

1. liczba przeprowadzonych badań i analiz (wielkość planowana – 20),
2. liczba publikacji raportów (wielkość planowana – 20),
3. liczba pobrań raportów ze strony internetowej urzędu (wielkość planowana – nie określono).

Realizatorzy zadania

WUP, PUP

Źródło finansowania

FP

3.4.8 Wsparcie młodzieży w procesie wejścia na rynek pracy

Cel: Zwiększenie dostępu młodzieży do usług pośrednictwa pracy, poradnictwa zawodowego, informacji zawodowej i organizacji szkoleń; wsparcie młodzieży w uzyskaniu i utrzymaniu zatrudnienia oraz kształtowaniu kariery zawodowej

Planowane działania

W ramach działania młodzież będzie miała dostęp do kompleksowego systemu informacji, poradnictwa zawodowego, pośrednictwa pracy i szkoleń. Uczestnicy nabędą wszechstronne umiejętności radzenia sobie w sytuacji dynamicznych zmian społecznych i gospodarczych, tj. umiejętności aktywnego i elastycznego planowania własnego rozwoju zawodowego oraz funkcjonowania na rynku pracy. W ramach wsparcia prowadzone będą indywidualne konsultacje doradcze i warsztaty grupowe. Ważną formę pomocy będą stanowiły organizowane szkolenia w zakresie przedsiębiorczości i samozatrudnienia, a także warsztaty dotyczące nabycia umiejętności kreowania własnej przyszłości zawodowej.

Narzędzia realizacji

Projekt „OHP jako realizator usług rynku pracy”, realizowany w ramach PO KL, działanie 1.3 – Ogólnopolskie programy integracji i aktywizacji zawodowej, poddziałanie 1.3.3 – OHP projekty systemowe

Uczestnicy

Osoby w wieku 15 – 25 lat, zamieszkałe w Polsce, zgłaszające się indywidualnie lub zgłoszone przez inne podmioty, ze szczególnym uwzględnieniem osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Uczestnikami w szczególności będą:

- osoby bezrobotne i poszukujące pracy do 25 r. ż.,
- osoby nieaktywne zawodowo, tj. osoby pozostające bez zatrudnienia i nie zaliczane do kategorii bezrobotnych,
- uczniowie, absolwenci przygotowujący się do wejścia na rynek pracy, potrzebujący wsparcia w zakresie doradztwa zawodowego, pośrednictwa pracy i szkolenia zawodowego,

- osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, zaniedbane wychowawczo o zmniejszonych szansach życiowych, pochodzące ze środowisk niedostosowanych społecznie.

Przewidywane efekty

Realizacja projektu przyczyni się do większego dostępu młodzieży do usług z zakresu pośrednictwa pracy, poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej. Planowane działania stworzą warunki ułatwiające osobom młodym wejście na rynek pracy, uzyskanie i utrzymanie zatrudnienia. Usługi doradcze ułatwią podejmowanie przedsięwzięć w celu rozwiązania problemów zawodowych oraz zaplanowanie aktywności w kierunku zmiany sytuacji zawodowej umożliwiającej uzyskanie zatrudnienia. Zajęcia z zakresu promocji przedsiębiorczości i samozatrudnienia spowodują wzrost zainteresowania uczestników pracą na własny rachunek, a docelowo otwarciem własnej działalności gospodarczej.

Wskaźniki produktu

1. liczba utworzonych Młodzieżowych Centrów Kariery w ramach projektu (wielkość planowana: w skali kraju – 20, w woj. zachodniopomorskim – 2-3),
2. liczba utworzonych Punktów Pośrednictwa Pracy w ramach projektu (wielkość planowana: w skali kraju – 22, w woj. zachodniopomorskim – 2-3).

Wskaźniki rezultatu

1. liczba osób, które skorzystały z usług pośrednictwa pracy w ramach projektu (wielkość planowana – 270),
2. liczba osób, które skorzystały z usług poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej w ramach projektu (wielkość planowana – 630),
3. liczba osób, które dzięki usługom pośrednictwa pracy / poradnictwa zawodowego ukończyły udział w projekcie zgodnie ze ścieżką wsparcia (wielkość planowana – nie określono; wskaźnik procentowy liczby osób, które ukończyły projekt zgodnie ze ścieżką w stosunku do ogólnej liczby osób, które przystąpiły do projektu powinien wynosić minimum 50%, pożądany powyżej 85%),
4. liczba wydanych zaświadczeń o ukończeniu warsztatów (wielkość planowana – nie określono),
5. liczba zorganizowanych targów pracy (wielkość planowana – 6),
6. liczba pozyskanych ofert pracy (wielkość planowana – 200).

Realizatorzy zadania

ZWK OHP

Źródło finansowania

PO KL, budżet państwa

3.4.9 Wsparcie beneficjentów w przygotowaniu i realizacji projektów współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego

Cel: Kompleksowa pomoc dla projektodawców w przygotowaniu i realizacji projektów współfinansowanych z EFS, zachęcanie potencjalnych projektodawców do aplikowania o środki z EFS poprzez działania informacyjno – promocyjne

Planowane działania

Wsparcie podmiotów zamierzających korzystać ze środków unijnych w obszarze rozwoju zasobów ludzkich realizowane będzie poprzez zachęcania potencjalnych projektodawców do aplikowania o środki z EFS, prowadzone konsultacje dot. możliwości współfinansowania projektu ze środków EFS, usługi informacyjne nt. możliwości skorzystania z projektów współfinansowanych ze środków EFS. Ponadto beneficjenci uzyskają pomoc w przygotowaniu projektu kwalifikującego się do dofinansowania z EFS, pomoc w przygotowaniu wniosku o dofinansowanie oraz wsparcie we wdrażaniu projektu. Realizowane będą również działania animacyjne mające na celu pobudzenie rozwoju inicjatyw lokalnych, zawieranie i wspieranie partnerstw na rzecz rozwoju wśród mieszkańców województwa zachodniopomorskiego, ze szczególnym uwzględnieniem gmin o szczególnie niekorzystnej sytuacji społeczno – gospodarczej.

Narzędzia realizacji

Program Operacyjny Kapitał Ludzki – Priorytet X: Pomoc Techniczna

Uczestnicy

Osoby będące potencjalnymi projektodawcami wnioskującymi o przyznanie środków w ramach Priorytetów I – IX PO KL i realizujące projekty współfinansowane ze środków EFS

Przewidywane efekty

Potencjalni projektodawcy uzyskają wiedzę nt. możliwości realizacji projektów współfinansowanych ze środków EFS, uzyskają pomoc w przygotowaniu projektu oraz pomoc w przygotowaniu wniosku o dofinansowanie. Beneficjenci zostaną objęci usługami doradztwa kluczowego, ponadto skorzystają z oferowanych szkoleń oraz szkoleń specjalistycznych, podczas których wykwalifikowani trenerzy będą przekazywali niezbędną wiedzę i umiejętności w zakresie pozyskiwania środków z EFS na realizację projektów. Zainteresowane osoby wezmą udział w organizowanych spotkaniach informacyjnych, konferencjach i seminariach promujących Europejski Fundusz Społeczny. Utworzone zostaną również partnerstwa lokalne, w szczególności na terenach wiejskich, wiejsko – miejskich oraz miastach do 25 tys. mieszkańców.

Wskaźniki produktu

ROEFS

1. liczba uczestników wszystkich dni szkoleniowych (wielkość planowana – 1030),
2. liczba dni szkoleń kluczowych (wielkość planowana – 48),
3. liczba dni szkoleń specjalistycznych (wielkość planowana – 6),
4. liczba godzin doradztwa ogólnego (wielkość planowana – 1100),
5. liczba godzin doradztwa specjalistycznego (wielkość planowana – 30),
6. liczba utworzonych partnerstw (wielkość planowana – 4),
7. liczba osób odwiedzających punkt informacyjny osobiście (wielkość planowana – 220),
8. liczba udzielonych informacji na pytania: przesłane drogą elektroniczną lub zadane telefonicznie (wielkość planowana – 520).

PUNKT INFORMACYJNY EFS

1. liczba zorganizowanych konferencji, spotkań informacyjnych, seminariów (wielkość planowana – 50),
2. liczba uczestników zorganizowanych konferencji, spotkań informacyjnych, seminariów (wielkość planowana – 900),
3. liczba osób odwiedzających punkty informacyjne (wielkość planowana – 1 800),
4. liczba osób, którym udzielono wsparcia drogą telefoniczną (wielkość planowana – 5 600),

5. liczba udzielonych odpowiedzi na pytania przesłane drogą elektroniczną (wielkość planowana – 400).

Wskaźniki rezultatu

1. liczba złożonych wniosków o dotację, przy opracowaniu których korzystano z pomocy ROEFS (wielkość planowana – 65)

Realizatorzy zadania

ZARR (ROEFS), KARR (ROEFS), WUP

Źródło finansowania

PO KL

3.4.10 Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw na obszarach wiejskich

Cel: Wzrost konkurencyjności gospodarczej obszarów wiejskich, rozwój przedsiębiorczości i rynku pracy prowadzący do wzrostu zatrudnienia na obszarach wiejskich

Planowane działania

W ramach przedmiotowego działania w związku z podejmowaniem lub rozwijaniem działalności gospodarczej osoby zainteresowane mogą uzyskać do 300 000,00 zł pomocy finansowej jako współfinansowanie do 50% kosztów kwalifikowanych planowanych inwestycji. Każde 100 000,00 zł pomocy finansowej zobowiązuje beneficjenta do utworzenia i utrzymania przez okres dwóch lat licząc od dnia wypłaty środków 1 miejsca pracy. Pomoc udzielana jest w formie refundacji poniesionych kosztów kwalifikowanych operacji.

Pomoc może być przyznana, jeśli spełnione są m. in. następujące warunki:

- operacja jest uzasadniona ekonomicznie,
- operacja spełnia wymagania wynikające z obowiązujących przepisów prawa, które mają do niej zastosowanie,
- siedziba lub oddział lub miejsce zamieszkania przedsiębiorcy (w przypadku operacji związanych z budową, przebudową, remontem połączonym z modernizacją,

wyposażeniem lub zagospodarowaniem nieruchomości objętych operacją także miejsce położenia nieruchomości), znajdują się w miejscowości należącej do gminy:

- wiejskiej,
- miejsko – wiejskiej, z wyłączeniem miast liczących powyżej 5 lub 20 tys. mieszkańców,
- miejskiej, z wyłączeniem miejscowości liczących powyżej 5 tys. mieszkańców,
- biznes plan przewiduje utworzenie co najmniej 1 miejsca pracy, co uzasadnione jest zakresem rzeczowym operacji,
- w okresie ostatnich 2 lat poprzedzających złożenie wniosku o przyznanie pomocy Wnioskodawcy nie przyznano pomocy inwestycyjnej w ramach działania *Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia*, objętego Programem Operacyjnym Kapitał Ludzki 2007 – 2013,
- operacja nie jest finansowana z udziałem innych środków publicznych,
- planowana wysokość kosztów kwalifikowanych operacji wynosi powyżej 20 tys. zł.

Kategorie działalności, które mogą zostać objęte wsparciem: *

- usługi dla gospodarstw rolnych lub leśnictwa,
- usługi dla ludności,
- sprzedaż hurtowa i detaliczna,
- rzemiosło lub rękodzielnictwo,
- roboty i usługi budowlane oraz instalacyjne,
- usługi turystyczne oraz związane ze sportem, rekreacją i wypoczynkiem,
- usługi transportowe,
- usługi komunalne,
- przetwórstwo produktów rolnych lub jadalnych produktów leśnych,
- magazynowanie lub przechowywanie towarów,
- wytwarzanie produktów energetycznych z biomasy,
- rachunkowość, doradztwo lub usługi informatyczne.

---

* Szczegółowy wykaz działalności objętych wsparciem wg kodów PKD zawiera załącznik Nr 1 do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 lipca 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej w ramach działania „*Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw*” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013 (Dz. U. z 2008 r., Nr 139, poz. 883 z późn. zm.)

Zakres kosztów kwalifikowanych, tj. mogących podlegać refundacji, obejmuje m. in. koszty: zagospodarowania terenu; zakupu maszyn, urządzeń, narzędzi, wyposażenia i sprzętu; zakupu sprzętu komputerowego i oprogramowania; zakupu środków transportu; budowy lub remontu połączonego z modernizacją niemieszkalnych obiektów budowlanych; nadbudowy, przebudowy lub remontu istniejących budynków mieszkalnych.

Narzędzia realizacji

Realizacja opisanych działań będzie odbywać się w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013, działanie 312 „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw”

Uczestnicy

- osoby fizyczne, osoby prawne – podejmujące lub prowadzące działalność gospodarczą,
- spółki prawa handlowego nieposiadające osobowości prawnej, wspólnicy spółek cywilnych – prowadzące(y) działalność gospodarczą.

jako mikroprzedsiębiorstwo oraz spełniające(y) obowiązujące kryteria dostępu do pomocy

Przewidywane efekty

Działania promocyjne zachęcające do skorzystania z omówionej formy pomocy finansowej spowodują wzrost zainteresowania potencjalnych beneficjentów rozpoczęciem własnej działalności gospodarczej. Działania przyczynią się do wzrostu aktywności w obszarze przedsiębiorczości wśród zainteresowanych osób i podmiotów. Powstanie nowych mikroprzedsiębiorstw oraz rozwój już istniejących spowoduje wzrost konkurencyjności na obszarach wiejskich. Kryteria dostępu obligujące beneficjentów do tworzenia nowych miejsc pracy przyczynią się do wzrostu zatrudnienia, a tym samym zmniejszenia bezrobocia wśród lokalnej społeczności.

Wskaźniki produktu

1. liczba złożonych wniosków o przyznanie pomocy finansowej (wielkość planowana – nie określono)

Wskaźniki rezultatu

1. liczba podmiotów / osób, którym przyznano pomoc finansową (wielkość planowana – nie określono),
2. liczba utworzonych nowych miejsc pracy przez podmioty / osoby, które uzyskały pomoc finansową (wielkość planowana – nie określono).

Realizatorzy zadania

ARiMR

Źródło finansowania

EFR, środki krajowe, środki własne podmiotów / osób, którym przyznano pomoc finansową

3.4.11 Tworzenie polityki migracyjnej dla potrzeb rynku pracy – EURES

Cel: Ułatwienie swobodnego przepływu pracowników w obszarze wewnętrznych granic UE/EOG, ze szczególnym uwzględnieniem regionów transgranicznych

Planowane działania

Usługi EURES realizowane w ramach struktur wojewódzkich i powiatowych służb zatrudnienia będą koncentrować się na 4 głównych obszarach:

1. informowanie o warunkach życia, pracy i edukacji oraz o sytuacji na europejskich rynkach pracy;
2. doradztwo i pomoc osobom poszukującym pracy w znalezieniu zatrudnienia oraz pracodawcom w pozyskaniu pracowników o poszukiwanych kwalifikacjach zawodowych;
3. współpraca międzynarodowa, ze szczególnym uwzględnieniem współpartnerstwa transgranicznego Odra-Oder;
4. rozwój kadr EURES.

Działania w zakresie kształtowania wiedzy społeczeństwa nt. mechanizmów dotyczących swobodnego przepływu pracowników będą skupiały się na uświadamianiu mieszkańców regionu o korzyściach i zagrożeniach wiążących się z wyjazdami zagranicznymi, a także na poradnictwie dla osób powracających z zagranicy, często

nieświadomych istnienia nowych możliwości rozwoju własnych umiejętności, nowych miejsc pracy oraz skali bezrobocia w kraju i regionie. W tym celu organizowane będą spotkania warsztatowe oraz przygotowane materiały informacyjno – promocyjne w postaci broszur informacyjnych oraz artykułów sponsorowanych w środkach masowego przekazu.

Wsparcie dla pracowników i pracodawców, uczestników europejskiego rynku pracy, będzie realizowane poprzez obsługę Rejestru Ofert Pracy EURES, będącego bazą ofert pracy dostępnych dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy w poszczególnych krajach UE/EOG. Ponadto, wśród regionalnych pracodawców popularyzowana będzie idea uzupełniania niedoborów pracowników poprzez zatrudnianie mieszkańców UE/EOG, spełniających wymagania stanowisk pracy. Dzięki informacji udzielanej pracodawcom będą stopniowo niwelowane obawy związane z zatrudnianiem obcokrajowców.

W celu poprawy warunków swobodnego przepływu pracowników wewnątrz UE/EOG, pogłębiana będzie współpraca w ramach międzynarodowej sieci pośrednictwa pracy. Poprzez działania transgraniczne wspierane będą procesy ułatwiające wolny przepływ pracowników w regionach przygranicznych wzdłuż wewnętrznych granic UE/EOG. Organizowane będą seminaria oraz spotkania informacyjne, dotyczące potrzeb rynku pracy i możliwości podejmowania pracy lub działalności gospodarczej w strefie transgranicznej, a także dni informacyjne, na których prezentowana będzie oferta wolnych miejsc pracy w krajach UE/EOG.

W celu usprawnienia działań w obszarach współpracy, odbywać się będą konsultacje i spotkania robocze nt. planowanych spotkań informacyjnych, programów wymiany pracowników oraz nadwyżek i niedoborów na rynkach pracy.

Wszystkie powyższe działania z zakresu informowania, doradztwa oraz budowania partnerstw międzynarodowych będą realizowane poprzez udział doradców oraz asystentów EURES w spotkaniach, targach, konferencjach lub seminariach, których problematyka obejmować będzie swobodny przepływ osób w krajach europejskich.

W celu poprawy jakości usług EURES oferowanych przez instytucje rynku pracy, w 2012 roku będą organizowane szkolenia oraz spotkania robocze, skierowane do pracowników powiatowych i wojewódzkich służb zatrudnienia, w zakresie narzędzi i metod pracy EURES oraz organizacji pracy własnej w zgodzie z obowiązującymi Standardami Usług. Ponadto zostanie zorganizowane szkolenie tematyczne, które pozwoli pracownikom PUP zaangażowanym w realizację zadań EURES na podniesienie kwalifikacji merytorycznych.

Narzędzia realizacji

Zadania związane z pośrednictwem pracy i poradnictwem dla osób planujących wyjazd zagraniczny lub powracających z emigracji zarobkowej będą realizowane w oparciu o przepisy ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz wybrane akty prawne Wspólnoty Europejskiej

Uczestnicy

Osoby bezrobotne i poszukujące pracy planujące zarobkowy wyjazd zagraniczny lub powracające z migracji zarobkowej, osoby zainteresowane usługami w ramach sieci EURES, młodzież poszukująca oferty edukacyjnej, a także pracownicy publicznych służb zatrudnienia wykonujący zadania z zakresu obsługi systemu międzynarodowego pośrednictwa pracy

Przewidywane efekty

W wyniku działań informacyjno – promocyjnych związanych z funkcjonowaniem sieci EURES osoby:

- planujące migrację zarobkową do krajów europejskich nabędą wiedzę, która pozwoli im sprawnie poruszać się po rynku pracy w nowym kraju zamieszkania,
- powracające z migracji zarobkowej uzyskają fachowe porady, ułatwiające poruszanie się na regionalnym rynku pracy.

Wskutek prowadzonego rejestru ofert pracy EURES część odbiorców usług międzynarodowej sieci pośrednictwa pracy uzyska satysfakcjonujące zatrudnienie, z kolei pracodawcy pozyskają pracowników o poszukiwanych umiejętnościach zawodowych.

W wyniku współpracy transgranicznej, ze szczególnym uwzględnieniem kooperacji polsko – niemieckiej, polskie społeczeństwo uzyska nowe miejsca pracy na obszarze wspólnotowym, a także pogłębi wiedzę w zakresie potrzeb i wymagań zagranicznych rynków pracy.

Pracownicy publicznych służb zatrudnienia zajmujący się międzynarodowym pośrednictwem pracy EURES w wyniku uczestnictwa w odpowiednich szkoleniach podniosą poziom swoich umiejętności zawodowych, co spowoduje wzrost jakości usług oferowanych przez instytucje rynku pracy osobom bezrobotnym i poszukującym pracy.

Wskaźniki produktu

1. liczba spotkań informacyjnych / targów / konferencji / seminariów zorganizowanych przez kadre EURES, związanych z międzynarodowym pośrednictwem pracy (wielkość planowana – 6),
2. liczba spotkań informacyjnych / targów / konferencji / seminariów, w których uczestniczyła kadra EURES, związanych z międzynarodowym pośrednictwem pracy oraz ze współpracą w ramach EURES Transgraniczny (wielkość planowana – nie określono),
3. liczba osób korzystających z usługi EURES (wielkość planowana – nie określono),
4. liczba ofert pracy zamieszczonych w Rejestrze Ofert Pracy EURES (wielkość planowana – nie określono),
5. liczba doradców EURES uczestniczących w szkoleniach z zakresu międzynarodowego pośrednictwa pracy (wielkość planowana – 3),
6. liczba szkoleń dla pracowników PSZ zorganizowanych przez kadre EURES, związanych z międzynarodowym pośrednictwem pracy (wielkość planowana – 1),
7. liczba pracowników PSZ przeszkolonych nt. usług EURES (wielkość planowana – 21).

Wskaźniki rezultatu

1. liczba pracowników PSZ, którzy podnieśli swoje kwalifikacje po odbyciu szkoleń z zakresu świadczenia usług EURES (wielkość planowana – 21).

Realizatorzy zadania

WUP, PUP

Źródło finansowania

Grant EURES, FP

3.4.12 Obsługa systemu zabezpieczeń społecznych w części dotyczącej rynku pracy

Cel: Usprawnienie procesów związanych ze swobodnym przepływem pracowników na wewnętrznym rynku UE, EOG i Szwajcarii, poprzez obsługę systemu nabywania korzyści socjalnych przez pracowników pochodzących z państw członkowskich

Planowane działania

Wojewódzki Urząd Pracy, jako instytucja właściwa do spraw koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w zakresie świadczeń z tytułu bezrobocia, będzie realizować zadania:

1. W odniesieniu do Norwegii, Islandii, Lichtensteinu i Szwajcarii, przez wydawanie:
  - formularzy E 301, zaświadczeń stanowiących potwierdzenie okresów ubezpieczenia i zatrudnienia w Polsce, osobom planującym ubiegać się o świadczenie z tytułu bezrobocia za granicą,
  - formularzy E 302, zaświadczeń dotyczących członków rodziny osoby bezrobotnej, którzy muszą być uwzględnieni przy naliczaniu świadczeń w państwach EOG i Konfederacji Szwajcarskiej,
  - formularzy E 303, będącymi zaświadczeniami potwierdzającymi prawo do transferu za granicę zasiłku osoby zarejestrowanej w powiatowym urzędzie pracy, planującej poszukiwać pracy w państwach EOG i Konfederacji Szwajcarskiej,
  - decyzji o odmowie stwierdzenia zachowania prawa do zasiłku dla bezrobotnych, nabytego w Polsce przez bezrobotnego udającego się do Norwegii, Islandii, Lichtensteinu lub Konfederacji Szwajcarskiej,
  - decyzji o zachowaniu / odmowie zachowania prawa do zasiłku dla bezrobotnych przyznanego na podstawie ustawodawstwa kraju członkowskiego EOG i Konfederacji Szwajcarskiej, osobom bezrobotnym, które nabyły prawo do świadczeń z tytułu bezrobocia w państwie swojego ostatniego zatrudnienia,
  - decyzji o przyznaniu / odmowie przyznania prawa do zasiłku dla bezrobotnych osobom, które po okresie pracy za granicą przyjechały do Polski i zarejestrowały się w powiatowym urzędzie pracy.
2. w odniesieniu do pozostałych państw członkowskich Unii Europejskiej, przez wydawanie:
  - dokumentów przenośnych U1, stanowiących potwierdzenie okresów ubezpieczenia i zatrudnienia w Polsce, osobom planującym ubiegać się o świadczenie z tytułu bezrobocia za granicą,
  - dokumentów przenośnych U2, potwierdzających prawo do transferu za granicę zasiłku osoby zarejestrowanej w powiatowym urzędzie pracy, planującej poszukiwać pracy w pozostałych państwach członkowskich Unii Europejskiej,

- decyzji o przyznaniu / odmowie przyznania prawa do zasiłku dla bezrobotnych osobom, którym zatrudnienie za granicą zalicza się do okresu wymaganego do nabycia prawa do zasiłku dla bezrobotnych.
- 3. w kontekście migracji zarobkowej – udzielanie informacji osobom bezrobotnym, poszukującym pracy, udział w targach i giełdach pracy, udostępnianie ulotek informacyjnych i plakatów,
- 4. organizowanie spotkań informacyjnych dla pracowników powiatowych urzędów pracy w zakresie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego z tytułu bezrobocia,
- 5. przekazywanie do Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej półrocznych sprawozdań dotyczących wnioskowanych kwot zasiłku do zwrotu, zasilających Fundusz Pracy.

Narzędzia realizacji

Realizacja zapisów Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz wybranych aktów prawnych Wspólnoty Europejskiej

Uczestnicy

- osoby zarejestrowane jako bezrobotne za granicą i tam ubiegające się o przyznanie prawa do świadczenia dla bezrobotnych,
- osoby zarejestrowane jako bezrobotne w powiatowym urzędzie pracy, które po okresie pracy za granicą przyjechały do Polski i ubiegają się o zasiłek dla bezrobotnych w Polsce,
- osoby zarejestrowane jako bezrobotne w powiatowym urzędzie pracy, poszukujące pracy za granicą,
- osoby zarejestrowane jako bezrobotne za granicą poszukujące pracy w Polsce.
- Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, powiatowe urzędy pracy, zagraniczne instytucje właściwe, pracownicy Publicznych Służb Zatrudnienia

Przewidywane efekty

1. uzyskanie przez zainteresowane osoby informacji nt. możliwości skorzystania z usług w omawianym obszarze,
2. wydawanie zainteresowanym osobom decyzji pozytywnych lub odmownych,
3. podniesienie wiedzy pracowników powiatowych urzędów pracy w zakresie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego z tytułu bezrobocia,

co spowoduje wzrost jakości usług oferowanych osobom bezrobotnym i poszukującym pracy,

4. zasilenie Funduszu Pracy poprzez wnioskowanie za pośrednictwem MPiPS do zagranicznych instytucji właściwych innym krajów Unii Europejskiej o częściowy zwrot wypłaconych zasiłków.

Wskaźniki rezultatu

1. liczba wydanych formularzy E 301 (wielkość planowana – 10),
2. liczba wydanych formularzy E 302 (wielkość planowana – 70),
3. liczba wydanych formularzy E 303 (wielkość planowana – 5),
4. liczba wydanych dokumentów przenośnych U1 (wielkość planowana – 140),
5. liczba wydanych dokumentów przenośnych U2 (wielkość planowana – 15),
6. liczba wydanych decyzji na podstawie wniosków w sprawie przyznania prawa do zasiłku (wielkość planowana – 620),
7. liczba wydanych decyzji na podstawie wniosków w sprawie zachowania prawa do zasiłku (wielkość planowana – 70),
8. liczba zorganizowanych spotkań informacyjnych dla pracowników PSZ (wielkość planowana – 1).

Realizatorzy zadania

WUP

Źródło finansowania

Budżet WUP, FP

4. Monitorowanie wykonania zadań i sprawozdawczość

Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia na 2012 rok jest dokumentem operacyjnym określającym strategiczne kierunki działań, które wpisują się w priorytety i kluczowe zadania zawarte w dokumencie strategicznym o zasięgu krajowym, którym jest Krajowy Plan Działań na rzecz Zatrudnienia na lata 2012 – 2014. Wyszczególnione w dokumencie działania w obszarze regionalnego rynku pracy będą realizowane w 2012 roku m. in. przez publiczne służby zatrudnienia, jednostki samorządu terytorialnego, pracodawców, beneficjentów środków z EFS oraz inne instytucje szczebla regionalnego.

Instytucją monitorującą, która odpowiada za monitorowanie wdrażania Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia oraz za opracowanie raportów zbiorczych z wykonanych działań, jest Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie. Monitorowanie realizacji zadań ujętych w RPDZ/2012 prowadzone będzie, podobnie jak w latach ubiegłych, w oparciu o zestaw wskaźników ogólnych odnoszących się do sytuacji na zachodniopomorskim rynku pracy oraz zestaw wskaźników szczegółowych przypisanych poszczególnym działaniom. W tym celu WUP będzie współpracował z podmiotami i instytucjami realizującymi poszczególne zadania w ramach RPDZ/2012.

Podmioty zgłaszające (realizujące) określony program, projekt lub przedsięwzięcie wpisujące się w założenia Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2012 rok są odpowiedzialne za prawidłowy przebieg jego realizacji oraz osiągnięcie zakładanych rezultatów. Wszelkie zmiany zagrażające osiągnięciu planowanych wartości i celów powinny być niezwłocznie sygnalizowane do WUP.

Realizatorzy poszczególnych zadań ujętych w ramach danego działania przedkładają informacje roczne z realizowanych przedsięwzięć do Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Szczecinie. Przewiduje się, iż pełne dane o realizowanych przedsięwzięciach i innego typu działaniach partnerów zebrane zostaną w I kwartale 2013 roku. Po ich weryfikacji i analizie opracowane zostanie sprawozdanie z realizacji i wdrażania RPDZ/2012. Sporządzony dokument zostanie przedłożony Zarządowi Województwa oraz Wojewódzkiej Radzie Zatrudnienia.

Załączniki

Spis tabel

Tabela 1. Liczba ludności woj. zachodniopomorskiego w trzech grupach wiekowych w latach 2004 – 2010	7
Tabela 2. Stopa bezrobocia w kraju	8
Tabela 3. Dynamika zmian bezrobocia w kraju	9
Tabela 4. Stopa bezrobocia w powiatach woj. zachodniopomorskiego na koniec 2010 r. i 2011 r.	11
Tabela 5. Liczba bezrobotnych w powiatach województwa zachodniopomorskiego	12
Tabela 6. Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej w województwie zachodniopomorskim w latach 2010 – 2011.....	16
Tabela 7. Rejestracje i wyłączenia z ewidencji bezrobotnych w województwie zachodniopomorskim w latach 2010 – 2011	17

Spis wykresów

Wykres 1. Liczba ludności w województwie zachodniopomorskim w latach 2000 – 2010	6
Wykres 2. Stopa bezrobocia w powiatach woj. zachodniopomorskiego – stan na koniec 2011 r.	10
Wykres 3. Struktura bezrobotnych wg wieku w woj. zachodniopomorskim w 2011 roku	13
Wykres 4. Struktura bezrobotnych wg wykształcenia w woj. zachodniopomorskim w 2011 roku	13
Wykres 5. Struktura bezrobotnych wg czasu pozostawania bez pracy w woj. zachodniopomorskim w 2011 roku	14
Wykres 6. Struktura bezrobotnych wg stażu pracy w woj. zachodniopomorskim w 2011 roku	14

Indeks używanych skrótów

Ilekroć w dokumencie używane są skróty to ich znaczenie jest następujące:

ARiMR – Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa

CliPKZ – Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej

EFR – Europejski Fundusz Rolny

EFS – Europejski Fundusz Społeczny

EOG – Europejski Obszar Gospodarczy

EURES – Europejskie Służby Zatrudnienia

FP – Fundusz Pracy

KARR – Koszalińska Agencja Rozwoju Regionalnego

KPDZ – Krajowy Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia

MPiPS – Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej

OHP – Ochotnicze Hufce Pracy

OPS – Ośrodek Pomocy Społecznej

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

PO KL – Program Operacyjny Kapitał Ludzki

PSZ – Publiczne Służby Zatrudnienia

PUP – Powiatowy Urząd Pracy

ROEFS – Regionalny Ośrodek Europejskiego Funduszu Społecznego

RPDZ – Regionalny Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia

UE – Unia Europejska

WUP – Wojewódzki Urząd Pracy

ZARR – Zachodniopomorska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.

ZWK OHP – Zachodniopomorska Wojewódzka Komenda Ochotniczych Hufców Pracy